

8798
ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΡΤΙΖΟΜΕΝΗΣ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Ι. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑ, Π. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ, Σ. ΖΑΒΙΤΖΑΝΟΥ καὶ Α. Γ. ΛΙΜΑΡΑΚΗ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΚΘΕΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝ ΠΕΡΑΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Συγγραμμάδιον ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς

ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΛΙΜΑΡΑΚΗ

ΓΑΤΡΟΥ,



ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΘΘ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΡΙΘ. 11.

1888.

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΡΤΙΖΟΜΕΝΗΣ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Ι. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑ, Π. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ, Σ. ΖΑΒΙΤΖΑΝΟΥ καὶ Λ. Γ. ΛΙΜΑΡΑΚΗ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΚΘΕΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΝ ΠΕΡΑΜ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Συγγραμμάτιον ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς

ΛΕΩΝΙΔΑ Γ. ΛΙΜΑΡΑΚΗ

ΙΑΤΡΟΥ,

2456



ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Ἐναντι τῆς Θεῆς Τραπεζῆς ἀριθ. 11.

1888.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τῆς ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τῶν κ. κ. Ξ. Ζωγράφου,
Ι. Παπαδούκα, Π. Στεφάνοβικ, Σ. Ζαβιτζάνου
καὶ Α. Γ. Λιμαράκη

Περὶ τῶν ἐκθέτων ὀρφανῶν τῆς ἐν Πέραν Ἑλληνικῆς
Ὁρθόδοξου Κοινότητος, ἀναγνωσθεῖσα ἐν γενικῇ
συνελεύσει τῆς Κοινότητος τῇ 25 Ἰουνίου 1888.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ὁρθόδοξον Κοινότητα Σταυροδρομίου.

Ἐντιμότατοι Κύριοι,

Τῇ 6 Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἐπεδόθησαν ἡμῖν ἐπιστολαὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐφορίας τῶν τριῶν Ὁρθοδόξων Ναῶν τοῦ Πέραν (Εἰσοδίων τῆς Παναγίας, Ἁγίας Τριάδος καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου), δι' ὧν ἀνεκοινοῦτο, ὅτι ἐν γενικῇ τῆς 12 Ἰουλίου 1887 συνελεύσει τῆς Κοινότητος ἐξελέγημεν μέλη Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην καὶ ἔλεγχον τῆς καταστάσεως τῶν ἐκθέτων ὀρφανῶν τῆς Ἐνορίας καὶ ὑπὸδειξιν τῶν μέσων τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης αὐτῶν. Τὴν ἐντολὴν ἄσμενοι ἀποδεξάμενοι, καὶ ὅση ἡμῖν δύναμις ταύτη συμμορφωθέντες καὶ τὸ ἔργον περὶ ἀνάντες προσερχόμεθα σήμερον νὰ ὑποβάλωμεν τὰ πορίσματα τῶν ἐπὶ τούτῳ ἔρευνῶν ἡμῶν.

Μετὰ ταχεῖαν τῶν μελῶν συνεννόησιν ἡ Ἐπιτροπὴ συνελθούσα καὶ ἐκλέξασα πρόεδρον μὲν αὐτῆς τὸν Ἰατρὸν κ. Ξ. Ζωγράφον, γραμματέα δὲ καὶ εἰσηγητὴν τὸν Ἰατρὸν κ. Λ. Γ. Λιμαράκη ἀμέσως τοῦ ἔργου ἤρξατο καὶ ἐν πέντε ἀλλεπαλλήλαις συνεδριάσεσι καὶ ἄλλαις ἰδίαις τῶν μελῶν κατ' ἐντολὴν αὐτῆς μελέταις καὶ ἐνεργείαις τὴν παροῦσαν κατάστασιν ἐπιμελῶς ἐξηρέυνησε, λεπτομερῶς τὰ πάντα διυλίσασα καὶ αὐτοπροσώτως ἐλέγξασα πρὸς ὅσον οἶόν τε ἀσφαλεστέραν τῶν ἡμαρτημένων ἀνεύρεισιν. Πρὸς δὲ τὰ κατὰ τὸν πολιτισμὸν προκεχωρηκότα Κράτη προσβλέψασα καὶ τῶν ἀπὸ τριῶν αἰῶνων, ἰδίχ δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλῃς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἐπὶ τούτῳ γενομένων μακροτάτων συζητήσεων καὶ μεγάλων μεταρρυθμίσεων κατὰ τὸ ἐφικτὸν γνῶσιν λαβοῦσα, προέβη εἰς καθορισμὸν τῶν δεόντων γενέσθαι, γνώμονα αὐτῆς θεῖσα οὐχὶ τὰ ἐν τοῖς ῥηθείαισι ἔθνεσι δαπάνη αὐτῶν τῶν Κρατῶν καὶ τῶν δήμων καὶ τῇ ἐποπτείᾳ τῶν διοικητικῶν, ἀστυνομικῶν, δημοτικῶν καὶ δικαστικῶν Ἀρχῶν τελούμενα, ἀλλὰ τὰ ἀναλόγως τῶν μέσων τῆς Κοινοῦτος ἡμῶν δυνάμενα γενέσθαι.

Ἡ ἰδέα τῆς τῶν ἐκθέτων περιθάλψεως παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἀρχαία ἐστὶ, κατὰ παράδοσιν φερομένη καὶ βελθέως ἐν τῇ συνειδήσει ἐκάστου ἐρριζωμένη διαμένουσα.

Ἦδη ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χριστιανικαῖς χώραις τὰ ἔθνεα ἐλεύθεροι πολῖται κηρύσσονται, ἡ δὲ περιθάλψις αὐτῶν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τὴν τῶν νομίμων πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν βρεφῶν ἀναβίβασθεῖσα, ὡς νῦν ἐν Εὐρώπῃ γίνεται, ἐξησκεῖτο καὶ ἐν ἰδίαις καταστάσεσιν, βρεφωτροφείοις καὶ ὀρφανοτροφείοις ἀποκλυόμενοις. Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἰδέα βαθμηδὸν ταῖς περιστάσεσι

συμμεταβληθεῖσα, ἐλλείψει τῶν ἀπαιτουμένων πόρων τῆς τοιαύτης περιωπῆς ἐξέπεσε, διατηρεῖται ὅμως ἰερὰ ἐν τῇ συνειδήσει ἐκάστου πολίτου, καὶ αἱ ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκίας ὀρθόδοξοι Κοινότητες ἐπιβλητικὴν τὴν περιθάλψιν τῶν ἐκθέτων τοῦλάχιστον βρεφῶν θεωροῦσι καὶ ἐκ τῶν ἰσχνῶν ταμείων τῶν ἐκκλησιῶν, καίπερ βεβαρημένων ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων τῶν Κοινοτήτων ἀναγκῶν, προθύμως καταβάλλουσι τὰ πρὸς τὴν συντήρησιν καὶ δυνατὴν μετὰ ταῦτα ἀγωγὴν τῶν ἐκθέτων βρεφῶν ἀπαιτούμενα χρήματα.

Τοιαῦτα ἐν Κων)πόλει διατηροῦσιν, ὅταν τύχῃσι, πᾶσαι αἱ ὀρθόδοξοι Κοινότητες, ἰδίχ ὅμως ὁ Πατριαρχικὸς Ναὸς καὶ ἡ ἡμετέρη Κοινότης, ἥτις, ὡς ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς μετὰ τῶν ξένων ἀναμιξέως καὶ τῆς περὶ τὸ Πέραν καὶ ἐν αὐτῷ συγκεντρώσεως πάντων σχεδὸν τῶν τῆς διασπορᾶς μέσων, ἔχει τὰ πλεῖω. Ἡ δὲ Κοινότης ἡμῶν, ὡς πᾶσαι αἱ ἐν Τουρκίᾳ, τὸν ὄβολόν τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν τῆς περιοχῆς αὐτῆς μόνον εἰσόδημα ἔχουσα, καὶ βεβαρημένη διὰ τῶν ἐξόδων τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τριῶν Ναῶν, τῆς συντηρήσεως σχολείων διὰ 1100 ἄρρενα καὶ δύο παρθενωγείων μετὰ νηπιαγωγείων διὰ 1300 περίπου θήλας, τῆς ἐπιχορηγήσεως ἐλεῶν τοῖς πτωχοῖς καὶ ἀσθενέσι, τῆς ἐτησίως διὰ τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολῆν καὶ τὰ ἐν Ἐπιταπυργίῳ ἔθνικα φιλανθρωπικὰ καταστήματα χορηγίας, καὶ δι' ἄλλων πολλῶν καὶ ποικίλων ἀναγκῶν, τὸ δέκατον, κατὰ μέσον ὄρον, τῶν προσόδων αὐτῆς δαπανᾷ πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐκθέτων βρεφῶν συμπάσης τῆς περιοχῆς τοῦ Πέραν, τοῦ Γαλατᾶ, τοῦ Σισελῆ καὶ αὐτῶν τῶν Ταταούλων. Οὐδαμῶς δ' ἐπὶ τούτῳ ἀχθόμενη τοῦναντίον περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως αὐτῶν μεριμνᾷ, καὶ ἦδη ἐν τῷ τὸ 1876 συνταχθέντι κανονισμῷ ἔνδεκα ὅλα ἄρθρα περὶ προνοίας καὶ ἐποπτείας τῶν ἐκθέτων ἀφιεροῖ, ἐν δὲ τῷ 162 ἄρθρῳ ὀρίζει τὴν ἐκλογὴν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως κανονίσῃ

καὶ ρυθμίση ἐπὶ τὰ βελτίω τὰ τῶν ἐκθέτων τῆς ἐνορίας νηπιῶν.

Δυστυχῶς, ἕνεκα τῶν πλείστων καὶ πολυποικίλων τῆς Κοινότητος πρωτίστων ἀναγκῶν, τῆς ἐλλείψεως εἰδικῶν συμβούλων καὶ τῆς ἀπολύτου καὶ διαρκοῦς ἐκ τῆς καλῆς θελήσεως τῶν ἱθυόντων τῶν πάντων ἐξαρτήσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ πολυσχόλου ἰδιωτικοῦ βίου αὐτῶν, πάνθ' ὅσα τότε ἐκάνονίσθησαν, ἀτελῶς πως ἐφηρμόσθησαν, μόλις δὲ πέρσι καὶ ἡ ὀριζομένη Ἐπιτροπὴ ἐξέλεγη. Τούτου ἕνεκα καὶ οὐδεμία ποτὲ ἐτήσια ἢ ἄλλη ἐκθεσις περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν ὄρφανῶν τούτων συνετάχθη, οὐδὲ τακτικὸν μητρώον ἐκρατήθη, μόνην δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ βίβλον εὔρε, τὴν ἀπὸ τοῦ 1883 ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου τῆς Ἐφορίας κ. Γ. Καροπούλου κρατουμένην, καὶ ταύτην ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ λογιστικὴν χρῆσιν.

Τὴν πενταετιαν λοιπὸν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1883—1887 ἡ Ἐπιτροπὴ ὡς βᾶσιν ἔλαβε, καὶ ἐκ τῆς λογιστικῆς ταύτης βίβλου, τῆς διὰ τὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν τῶν τροφῶν κρατουμένης, μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ μόχθου κατώρθωσε τὰ περὶ ἐκθέσεως, θνησιμότητος, υἰοθεσίας καὶ δαπανῶν πορίσματα αὐτῆς νὰ ἐξχάγη, καὶ περὶ αὐτῶν τὸ ἔργον αὐτῆς, ὅπερ εἰς δύο διήρηται μέρη. Α'. Περιγραφὴν τῆς παρούσης καταστάσεως, ὑποδιαιρουμένην εἰς πέντε κεφάλαια: 1) Περὶ ἐκθέσεως. 2) Περὶ ἐποπτείας καὶ προνοίας. 3) Περὶ ἰατρικῆς ἐπιτηρήσεως καὶ θνησιμότητος. 4) Περὶ υἰοθεσίας καὶ 5) περὶ προσόδων καὶ δαπανῶν. Β'. Τὰ δέοντα γενέσθαι, ὑποδιαιρουμένων καὶ τούτων κατὰ τὴν τοῦ πρώτου μέρους τάξιν.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἐκθέσεως.

Τὰ παρ' ἡμῶν ἐκτιθέμενα βρέφη δὲν εἶναι προϊόντα τῆς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν περιοριζομένης Κοινότητος. Καθ' ἃς πληροφορίας ἐλάβομεν, σπανίως ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τοιαῦτα εἰς τὰς πέριξ συνοικίας Ταταούλων, Φερίκιῶ καὶ Γαλατᾶ ἐκθέτουσι, διότι ἕνεκα τῆς μικρᾶς τῶν συνοικιῶν τούτων ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως, οἱ τὰ βρέφη φέροντες, τὸν κίνδυνον τῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐνορίᾳ ἀναγνωρίσεως φεύγοντες, κατ' εὐθείαν πρὸς ἡμᾶς διευθύνονται. Ὡς δὲ παρ' ἀξιοπίστων προσώπων ἐμπιστευτικῶς ἐπληροφρήθημεν, καὶ τὰ ἐν ταῖς μνησθεῖσαις Ἐκκλησίαις ἐνίοτε ἐκτιθέμενα αἱ Ἐφορίαι αὐτῶν, τῇ αὐτῇ μεθόδῳ χρώμεναι, πρὸς ἡμᾶς ἀποστέλλουσι.

Πρὸς τούτοις ἐκ τῶν ἄλλων τῆς Κων)πόλεως συνοικιῶν καὶ τῶν περιχώρων, ἔτι δὲ καὶ τῶν πέριξ πόλεων καὶ κωμοπόλεων, πολλαὶ γυναῖκες εἰς Πέραν καταφεύγουσι, ὅπου διὰ τὸ πολὺ καὶ ποικίλον τοῦ κόσμου, τὴν τῶν καταγωγῶν πληθὺν καὶ τὴν τῶν ἄλλων εὐκολιῶν ταχεῖαν ἀνεύρεσιν ἀσφαλὲς κρησφύγετον τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν εὐρίσκουσιν. Οὕτω δὲ μετὰ τὸν τοκετὸν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τὸν καρπὸν τῆς ἀνομίας δωρούμεναι, ἀθῶαι ὡς αἱ περισσότερα εἰς τὰς γενετείρας συνοικίας ἐπανέρχονται.

Τὰ βρέφη ἐκτιθενται εἰς τοὺς νάρθηκας τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας ἢ εἰς τὰς ὁδοὺς, ὁπόθεν πάλιν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἢ τῆς ἀστυνομίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας κομίζονται. Ἀνευρίσκονται δὲ συνήθως ἐντὸς σπυρίδος ἀπὸ τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν κρεμάμενα ἢ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τοῦ νάρθηκος ἢ τῶν περὶ ὁδῶν, φέροντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων φύλλον χάρτου, ἐν ᾧ σημειοῦται ὅτι εἶναι ὀρθόδοξα, βαπτισθέντα ἢ ἀβάπτιστα.

Εἶναι δὲ τὰ ἐκτιθέμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νεογνὰ ὠρῶν τινων ἢ ὀλίγων ἡμερῶν ἡλικίαν ἔχοντα, τινὰ δὲ καὶ δύο καὶ τριῶν καὶ πλειόνων μηνῶν ἔν μάλιστα διετέες εἰς τὸν πρόναον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ὀλολύζον καὶ ὀλοφυρόμενον ἀνευρέθη, ἄλλο δὲ ἐπταετὲς ὄρφανὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν προσηνήχθη.

Καὶ τινες μὲν καλῶς τὰ τεκνία ἐνδύουσιν ἵνα μέχρις ἀνευρέσεως ἀπὸ τοῦ ψύχους προφυλάσσωνται καὶ τὴν σπυρίδα ἄνω τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν κρεμῶσιν, ἵνα μὴ τῶν ἱστορικῶν κυνῶν τῆς πόλεως ἡμῶν βορὰ γένωνται. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ οἱ σκληροὶ οἱ γυμνὰ σχεδὸν τὰ δυστυχῆ πλάσματα εἰς τὸ ψύχος τῆς νυκτὸς ἐκτιθέντες ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων καὶ τῶν ὁδῶν, ἀμελοῦντες ἐν τῇ βίᾳ καὶ αὐτὸν τὸν ὀμφάλιον λῶρον νὰ περιδέσωσιν, ὡς πρὸς μὴνός ἐν τοιοῦτον παρετηρήσαμεν.

Ὑπάρχουσι δὲ μετὰ αὐτῶν πολλὰ καχεκτικά καὶ φιλάσθινα, ἢ τὰ σπέρματα μολυσματικῆς νόσου φέροντα, ἢ βλαβερῶς ἀσθενῆ καὶ ἐτοιμοθνήκτα. Πέρουσι τέσσαρα τοιαῦτα εἰς τὸ Ἰατρεῖον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν ὑπὸ τῶν τροφῶν ἐκομίσθησαν, ὧν ἓν ἄωρον, ἓν πάσχον ἐκ τριχοειδοῦς βρογχίτιδος, ἓν ἐκ χρονίου ἐντερικοῦ κατάρρου καὶ ἓν ἐκ ῥάχιδος δισχιδοῦς μετ' ἐκτεταμένης κατὰ τὰ νῶτα γαγγραινῆς.

Εἴπομεν ὅτι εἰς τοὺς στατιστικούς ἡμῶν ὑπολογισμοὺς

τὴν ἀπὸ τοῦ 1883 — 1887 πενταετίαν ὡς βᾶσιν ἔχομεν. Ἐκ τῆς μελέτης λοιπὸν τῶν τακτικῶν ἐν τῇ λογιστικῇ βιβλίῳ σημειώσεων περὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκθέσεως ἢ τοῦ θανάτου τοῦ βρέφους ἐξάγεται ὅτι ἐξετέθησαν κατὰ τὸ

ΕΤΟΣ	APPEN.	ΘΑΒΑ	ΤΟ ΟΛ.
1883	10	12	22
1884	9	12	21
1885	9	15	24
1886	10	10	20
1887	11	14	25

τὸ ὅλον τῶν ἐκτεθέντων συμποσοῦται εἰς	49	63	112
κατὰ δὲ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1883 εὐρέθησαν ὑπάρχοντα ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐτῶν	7	19	26
ὥστε τὸ ὅλον τῶν κατὰ τὴν πενταετίαν διατραφέντων βρεφῶν ἀνέρχεται εἰς	56	82	138

Ἄλλα ταῦτα πάντα δὲν εἶναι νόθα, διότι τὸ 1884 παρελήφθη ἐν θῆλυ γνήσιον καὶ ἐπὶ 15 μῆνας διετράφη ἕνεκα παραφροσύνης τῆς μητρὸς, τὸ 1885 ἄλλο ἕνεκεν ἐξωμόσεως τῆς μητρὸς, καὶ ἐν ἄρρην ἕνεκα θανάτου τῆς μητρὸς αὐτοῦ¹.

1. Ὅροι λοιπὸν ἀποδοχῆς παρ' ἡμῶν ἐπικρατοῦσι κατὰ παράδοσιν ὅμοιοι τοῖς ἐν Γαλλίᾳ, ὡς ἐν τῷ Règlement sur les admissions à l'Hospice dépositaire des enfants assistés τοῦ 1885 κανονίζεται. Κατὰ τὸν κανονισμόν τοῦτον, δεκτὰ γίνονται πρῶτον βρέφη γνήσια προσωρινῶς, enfants de dépôt καλούμενα, ἀσθενῶν ὄντων ἢ ἐν φυλακαῖς κρατουμένων τῶν γονέων αὐτῶν· δεύτερον τὰ trouvés et abandonnés, δηλ. τὰ ἐκτιθέμενα καὶ τὰ εἰς τροφὸς παραδιδόμενα en qualité de secourrus, καὶ τρίτον τὰ moralement abandonnés, δηλ. τὰ φαυλόθια καὶ ἐγκληματοῦντα πρὸς σωφρονισμόν. Αἱ δύο πρῶται κατηγορίαι, ὡς ἐκ τῶν ἄνω βλέπομεν, ἀπαραλλάκτως ἐφαρμόζονται, διὰ τὰ τελευταῖα δὲ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι κατὰ παράδοσιν πάντοτε οἱ γονεῖς ἢ οἱ προὔχοντες τῶν ἐνοριῶν τὰ φαυλόθια ἢ ἐγκληματοῦντα ἢ εἰς ἐξωμό-

Κατὰ τὸν πίνακα λοιπὸν παρελήφθησαν ἐν ὄλῳ κατὰ τὴν πενταετίαν βρέφη 112, ὧν 49 ἄρρενα καὶ 63 θήλεα, ἢ 43 καὶ 75 $\frac{0}{10}$ ἄρρενα καὶ 56,25 $\frac{0}{10}$ θήλεα, ἀνερχόμενα κατὰ μέσον ὄρον κατ' ἔτος εἰς 22,40 $\frac{0}{10}$, ὧν ἄρρενα μὲν 9,80 $\frac{0}{10}$, θήλεα δὲ 12,60 $\frac{0}{10}$. Κυρίως δ' εἰπεῖν, τὰ νόθα, ἀφαιρουμένων τῶν τριῶν γνωστῶν γνησίων, ἀνέρχονται εἰς 109, ἧτοι εἰς 21,80 τὸ ἔτος κατὰ μέσον ὄρον.

Ἐκ τῆς στατιστικῆς ταύτης τρία τινὰ ἐξάγονται· α) ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν θηλέων μειζων ἐστί, ὑπερτερῶν τοῦ τῶν ἀρρένων ἐν μέσῳ ὄρῳ κατὰ τὸ τέταρτον καὶ ἐπέκεινα, ὅπερ πρὸς τὸν γενικὸν τῶν γεννήσεων κανόνα ἀντίκειται· διότι πάντοτε σχεδὸν αἱ τῶν ἀρρένων γεννήσεις ὑπερτεροῦν ἐν Εὐρώπῃ εἰσί. Εἰ δὲ καὶ εἰδικαί τοιαῦται στατιστικαὶ ἐπὶ τῶν γεννήσεων παρ' ἡμῖν ἄγνωστοι τυγχάνουσι, δὲν πιστεύομεν ὅμως καὶ ἡμεῖς, ὡς ὁ κ. Α. Ζίννης¹ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα παρατηρεῖται τὸ αὐτὸ, ὅτι ἡ ἡμετέρα φυλὴ τοῦ γενικοῦ κανόνος ἐξαίρεται, ἀλλὰ εἰς πανάρχιον ἔθιμον τοῦ ἔθνους ὀφείλεται, καθ' ὃ τὰ ἄρρενα προτιμότερα τῶν θηλέων νομιζονται, διὸ καὶ Ποσειδίππος ὁ κωμικὸς λέγει·

Υἱὸν ἔτρεφε πᾶς, κἄν πένης τις ὦν τύχη,
θυγατέρα δ' ἐκτίθησι, κἄν ἢ πλούσιος 2).

β) ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθέσεων κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 25 καὶ 20, δεικνύων μικρὰν τάσιν πρὸς αὐξήσιν.

γ) ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν ἐκθέσεων πρὸς τὰς νομίμους γεννήσεις καὶ τὸν πληθυσμὸν εἶναι ἐλαχίστη παραβαλλομένη πρὸς τοὺς τοιοῦτους πίνακας τῶν τῆς Ἑσπερίας Κρατῶν.

σεῖς ῥέποντα παιδία ἀποστέλλουσι πρὸς σωφρονισμὸν εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον τῶν ἐν Ἑπταπυργίῳ ἔθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

1. Ἴδε ἔκθεσιν Βρεφοκομείου Ἀθηνῶν ὑπὸ Α. Ζίννη. 1866, Σελ. 10.

2. Στοβ. 77, 7.

Ὡς ἄνω ἐρρήθη, ἐκτὸς τῶν προερχομένων ἐκ τῶν περιχώρων καὶ ἄλλων μερῶν, αἱ παρ' ἡμῖν ἐκθέσεις προϊόντα εἰσι καὶ τῶν περίξ συνοικιῶν, Ταταούλων, Φερίκισι, Εὐαγγελιστρίας καὶ Γαλατᾶ· καὶ ἵνα ἀσφαλῶς ἐπὶ τῆς τρίτης παρατηρήσεως κρίνωμεν, ἀνάγκη τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐκθέσεων πρὸς τὰς γεννήσεις καὶ τὸν πληθυσμὸν συλλήβδην πασῶν τῶν ἄνω συνοικιῶν νὰ παραλληλίσωμεν. Δυστυχῶς οὐδένα πίνακα τοιούτων στατιστικῶν ἐκ τῶν δημοκρχιῶν ἡμῶν δημοσιευθέντα γνωρίζομεν, διὸ εἰς τὰς τοῦ κλίματος ὀρθοδόξους Ἑκκλησίας κατεψύγομεν καὶ ἐκ τῶν λογιστικῶν αὐτῶν βιβλίων τὰς κατ' ἔτος γενομένας βαπτίσεις κατεγράψαμεν, σκεφθέντες ὅτι αἱ βαπτίσεις πρὸς τὰς γεννήσεις παρ' ἡμῖν ἀνταποκρίνονται· ἐὰν δὲ τινες τῶν γεννήσεων διαφεύγῃσι, θησιγενῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βρεφῶν εἰσιν, ἐν ἰδίῳ πίνακι καὶ εἰς τὰ πεπολιτισμένα Κράτη ἀναγραφόμενα καὶ εἰς τοὺς πίνακας τῆς κινήσεως τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς παραβολῆς μὴ ὑπολογίζομενα.

Καὶ αἱ μὲν γεννήσεις τῶν τριῶν τούτων συνοικιῶν (Πέραν, Ταταούλων καὶ Γαλατᾶ) διὰ τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς εἰς 1200 — 1300 ἀνέρχονται, τὸ ὅλον δὲ τῶν ἐν αὐταῖς ὀρθοδόξων χριστιανῶν κατοίκων ὑπὲρ τὰς 100,000 ὑπολογίζεται. Ἀληθὲς μὲν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων μικρὸς πρὸς τὸν πληθυσμὸν φαίνεται, ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι εἰς τὰς συνοικίας ταύτας ἰδίως ἡ πολυτέλεια καὶ τὰ τῆς Ἑσπερίας ἤθη εἰσέφερασαν, τὸν ἀριθμὸν τῶν γάμων ἐλαττώσαντα, μάλιστα δ' ὅτι τὸ ἡμισυ σχεδὸν τοῦ πληθυσμοῦ ἀπαρτίζεται ἐκ ξένων ἀγάμων ἢ τὰς οἰκογενεῖς εἰς τὰς πατρίδας καταλιπόντων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐξ ὄλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀναζήτησιν τύχης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐρχόμενοι ἐν Γαλατᾶ καὶ Πέραν διαμένουσι.

Ὅταν λοιπὸν ἐπὶ 1200 γεννήσεων ἀναλογῶσιν 21,80 ἐκθέσεις, ἔχομεν 1,82 ἐκθεσιν ἐπὶ 100 γεννήσεων ἢ 1 ἐκθε-

τον ἐπὶ 55 γεννήσεων καὶ 1 ἐπὶ 4,762 κατοίκων. Ἐν Γαλιχὶ ἀναλογεῖ 1 ἐκθετον πρὸς 32,30 γεννήσεις καὶ 1 πρὸς 1131 κατοίκους. Ἐν Ἰταλίᾳ εἰς 3,680⁰/₀ αἱ ἐκθέσεις ἀνέρχονται, ἢ 1 ἐκθετον ἐπὶ 27,36 γεννήσεων καὶ 1 ἐπὶ 729 κατοίκων¹.

Ἄλλὰ τινα ἐκ τῶν ἡμετέρων εἰς ἄλλας μὴ ὀρθοδόξους Κοινοτήτας δι' εὐκολίαν φέρονται ἢ ὑπὸ τούτων προσηλυτισμοῦ ἕνεκεν ἐπιμελῶς περισυλλέγονται. Κατὰ τὸν Θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον τοῦ Πέραν κ. Φώτιον, εἰς 14 περίπου πρέπει νὰ ὑπολογισθῶσι τὰ κατ' ἔτος ἐκ τῶν ἡμετέρων πρὸς τὰ τοιαῦτα μέρη φερόμενα.

Πρὸς τούτοις πάντα τὰ παρανόμως τεχθέντα δὲν ἐκτιθενται, διατρεφόμενα πολλάκις ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς· διὸ ἀνάγκη πρὸς ἀσφαλῆ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ γινῶσιν νὰ εὐρωμεν τὴν σχέσιν ἐν γένει τῶν παρανόμων γεννήσεων πρὸς τὰς νομίμους. Τοῦτο πάλιν ἀπαιτεῖ ἴδικα τοῦ δήμου ληξιαρχικὰ βιβλία· νομίζομεν δ' ὅτι ἐνταῦθα προσοχὴ ἐπὶ τούτου μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένετο. Ὑπὸ ὅσιν ὁμως τὰ ἡμέτερα ἔθιμα ἔχοντες καὶ τὴν τῶν ἄλλων Κοινοτήτων μικρὰν περιφέρειαν, εὐρίσκομεν ὅτι μόλις εἰς Γαλατᾶ καὶ κυρίως εἰς τὸ Πέραν τοιαῦτα τεκνία ἀπαντῶσι, ταῦτα δέ, ὡς παρὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἐμάθομεν, ὀλίγιστ' εἰσι, μόλις εἰς 4—5 κατ' ἔτος ἀνερχόμενα.

Ἴσως δ' εἴπη τις ἡμῖν, ὅτι ἡ ἐκτροφή καὶ ἡ παιδοκτονία εὐρέως διενεργούμεναι τὸν ἀριθμὸν τῶν τοιούτων γεννήσεων ὑποβιβάζουσιν. Ἡ παιδοκτονία παρ' ἡμῖν σπανιωτάτη ἐστίν, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτροφήν, τί εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς εἴθισται ἀγνοοῦμεν, ἀλλὰ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ λαῷ μέγιστον θρησκευτικὸν ἔγκλημα θεωρεῖται· καὶ

διενεργεῖται μὲν βεβήκιως, ἐν δειναῖς ὁμως καταισχύνῃς ἢ ἐσχάτης πενίας περιστάσεσιν, ὡς καὶ ἐν Εὐρώπῃ, ἴσως δὲ ἐν μικροτέρῃ ἀναλογίᾳ. Πρὸς τούτοις ἀπὸ τῆς συστάσεως κυρίως τῆς εἰσαγγελικῆς αὐστηρότατα ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κράτους καταδιώκονται.

Ἄλλ' ἵνα ἀσφαλέστερον κρίνωμεν, τὰς τῶν ξένων Κρατῶν τοιαύτας στατιστικὰς ἐξετάζοντες εὐρίσκομεν, ὅτι μεθ' ὄλην τὴν καταδίωξιν, ὁ ἀριθμὸς τῶν καταδικαζομένων ἐπὶ τοιούτοις ἐγκλήμασι καὶ ἐκεῖ εἶναι μικρός. Ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Σαξωνίας (κάτοικοι 2,056,364) ἀπὸ τοῦ 1847-1856 καταδικάσθησαν 37 παιδοκτονίαι, ἤτοι 4 κατ' ἔτος καὶ 2 περίπου ἐπὶ 1,000,000 κατοίκων. Ἐν Βρυαρίχ (κάτοικοι 4,541,556) ἀπὸ τοῦ 1835-1857 καταδικάσθησαν 32 παιδοκτονίαι κατ' ἔτος, ἢ 7 τὸ ἔτος ἐπὶ 1,000,000 κατοίκων. Ἐν Ἀγγλίᾳ 1 τὸ ἔτος ἐπὶ 800,000, κατὰ Carravazzio, ἐν Γαλλίᾳ 1 ἐπὶ 202,312 κατοίκων τὸ ἔτος· ἐν γερμανίζοντι Βελγίῳ 1 παιδοκτονία εἰς δέκα ἔτη ἐπὶ 15,126 κατ. ἐν δὲ τῷ γαλλίζοντι, ἐνθα δηλ. καὶ ἐκθετοτροφεῖα καὶ βρεφοδόχος ὑπῆρχε, 1 εἰς 10 ἔτη ἐπὶ 18,565 κατοίκων¹. Ὡστε κατὰ τὰς ἀναλογίας ταύτας κρίνοντες, πρέπει τοὺς τῶν ἐκθέσεων ἀριθμοὺς κλασματικῶς πως νὰ αὐξήσωμεν.

Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἐκτρώσεις καὶ παιδοκτονίαι μὴ ἀνακαλυπτόμεναι· εὐνόητον ὁμως, ὅτι πνυταχοῦ αἱ στατιστικαὶ καὶ τὰ ἐκ τούτων συμπεράσματα ἀνευ αὐτῶν ὑπολογίζονται. Μὴ λησμονῶμεν δ' ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἐκτιθεμένων πολλὰ τὰ νομιμογενῆ εἰσιν, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν ἐγκαταλιμπανομένων βρεφῶν, ἐκ τῆς ὑπερτερήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θηλέων καὶ τῆς ἐνίοτε τῶν ἐκθετῶν συλλήψεως.

Ὡστε ἐν καὶ διὰ τὰ ὑπὸ τῶν μητέρων αὐτῶν ἀνατρεφόμενα παράνομα βρέφη καὶ διὰ τὰ ὑπὸ τῶν προπαγχνδῶν

1. "Ide I Brefotrofi e la esposizione dei Bambini dal prof. Nic. de Gressenzio. 1873, σελ. 82 ἐν Νεαπόλει.

1. De Gressenzio, σελ. 16.

περισυλλεγόμενα, καὶ διὰ τὰς σπανιωτάτας παιδοκτονίας, εὐρέως ὑπολογίζοντες διπλασιάζωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἐκθέσεων, εἰς 44 ἀναριθμίζοντες, πάλιν εἰς 3,66 περι-
που τὴν ἀναλογίαν τῶν παρὰ νόμων πρὸς τὰς 100 νομίμους γεννήσεις θέλωμεν προβιβάσει. ἰσχύμενοι οὕτω εἰς τὴν κατω-
τάτην τοῦ τοιοῦτου πίνακος βαθμίδα, διότι ἀναλογουσι πα-
ράνομοι γεννήσεις

ἐν πάσῃ τῇ Γερμανίᾳ	15,00	ἐπὶ 100 γεννήσεων ¹
» Αὐστρίᾳ	11,14	» »
» Νορβηγίᾳ	8,40	» »
» Βελγίῳ	9,93	» »
» Γαλλίᾳ	8,50	» »
» Ἀγγλίᾳ	7,00	» »
» Ἰσπανίᾳ	5,75	» »
» Ἑλβετίᾳ	5,60	» »
» Κάτω Χώρας	4,21	» »

Μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι οἱ ἄνω ὑπολογισμοὶ ἐν σχέσει πρὸς πάσας τὰς πόλεις, ἐπαρχίας, κώμας καὶ χωρία ἐκάστης ἐ-
πικρατείας συντάσσονται, ὅτε οἱ ὑπὸ τῶν μεγάλων πόλεων (ἐν αἷς τὰ μέσα τῆς διαφθορᾶς πλεῖστα) διδόμενοι ἀριθμοὶ συγκεραινόμενοι μετὰ τῶν ἀπλουστέρων τὰ ἦθη κωμῶν καὶ χωρίων σμικρύνουσι τὸ γενικὸν διδόμενον· ἐνῶ ἡμεῖς ὑπ' ὄψιν ἔχομεν καὶ συγκρίνομεν πρὸς ἐκείνα τὰ ἀποτελέσματα τριῶν μόνον συνοικιῶν τῆς πρωτεύουσας, ἐν αἷς καὶ μόναις, καὶ κυρίως ἐν Πέρᾳ καὶ Γλατᾷ, πάντα τὰ μέσα καὶ πάντα τὰ εἶδη τῆς τῶν ἡθῶν καταστροφῆς συγκεντροῦνται, εὐνοού-
μενα ἐκ τῆς ἐπιμιξίας τῶν ξένων ἡθῶν, τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς πολυτελείας καὶ τῆς ἐκ πάντων τούτων πτωχείας. Ὡ-
στε ἐὰν ᾗτο δυνατόν ἡμῖν καὶ τὰ διδόμενα οὐχὶ πλέον τῶν

1. De Gressenzio, σελ. 14.

ἐπαρχιῶν, κωμῶν καὶ χωρίων, ἀλλὰ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Κοινοτήτων τοῦ Βυζαντίου, τοῦ Βοσπόρου, τῆς Χαλκηδόνος καὶ τῶν Πριγκηπονήσων νὰ ἔχωμεν μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς σπανιωτάτων παρὰ νόμων γεννήσεων, ἠθέλωμεν ἐναργέστατα εἶδει ὅτι ἠθικῶς πολὺ ἄνω ἐσμέν, ὑπὸ κλασματικοῦ ἴσως ἀριθμοῦ ἀντιπροσωπευόμενοι. Ἄλλ' ἐὰν ἀκόμη καὶ τὸν ἀριθμὸν 44 διπλασιάζωμεν καὶ μόνον πρὸς τὰ τῶν μεγάλων πό-
λεων τῆς Εὐρώπης διδόμενα συγκρίνομεν, εὐρίσκομεν μεγί-
στην διαφορὰν.

Ἐν Ἀθήναις ἀναλογοῦσι 13,00 ἐκθέσεις ἐπὶ 100 γεννήσεων ¹			
» Πετροπόλει	»	47,00	» »
» Μόσχᾳ	»	27,94	» »
» Ῥώμῃ	»	27,90	» »
» Λισβώνῃ	»	26,28	» »
» Μαδρίτῃ	»	25,58	» »
» Βιέννῃ	»	31,00	» »
» Παρισίσις	»	21,00	» »

Πρὸς τούτοις ἐπαρχίαι ὅλαι τῆς Εὐρώπης ὑπάρχουσιν, ἐν αἷς αἱ παράνομοι γεννήσεις πρὸς τὸ τέταρτον μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεννήσεων ἀναλογοῦσιν.

Ἐν Φραγκοῦρτῃ ² παράνομοι γεννήσεις 25,10 ἐπὶ 100			
» Βαυαρίᾳ	»	»	22,50 »
» Λυβέκκῃ	»	»	20,00 »
» Στεiriᾳ τῆς Αὐστρίας	»	»	30,00 »
» Κερνθίᾳ	»	»	52,00 »

Οὕτω λοιπὸν ὅσον καὶ ἂν προσθέσωμεν καὶ ὅπως καὶ ἂν συγκρίνομεν, ἐναργέστατα καταδείκνυται ὅποια ἡ ἠθικοποιή-

1. Ἴδε ἔκθεσιν κ. Α. Ζίννη, 1866, σελ. 40.

2. Ἴδε De Gressenzio, σελ. 14.

τική δύναμις τῶν ἡμετέρων πατρίων κοινωνικῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ πόσον κατὰ κρημνὸν φέρονται οἱ τὰ πάτρια περριφρονοῦντες καὶ τὰ ψιμμύθια τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ τῶν βουλεδόχτων καὶ σαλονίων τῶν ξένων ὡς τὸν ἀληθῆ πολιτισμὸν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐφ᾽ ἑσῆς Εὐρώπης νομιζόντες. Τούτοις δὲ ψιμμυθιούμενοι, ἑαυτοὺς ὡς ἐκπολιτισθέντας δῆθεν ἐκλαμβάνουσι καὶ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἐπιδεικνύουσι.

Ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐθνικῆς ἡμῶν σταδιοδρομίας, καθ' ἣν ἀναγκαστικῶς ἐκάστω ἐπιβάλλεται ἢ ἀπὸ τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης ἀποκόμισις τῶν προϊόντων τῆς διανοητικῆς αὐτῶν προόδου καὶ ἀναπτύξεως, προσοχὴ ἔστω ἵνα μὴ ὡς νεήλυδες καὶ χωρικοὶ ἐνεργῶμεν, ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν μόνον ζωηρῶν χρωμάτων παρασυρόμενοι, ἀλλ' ὡς μέλισσαι τὸν ἀναγκαιούντα ὀπὸν ἐκμυζῶντες, σπυδῶμεν εἰς συντέλειαν τῆς ἐπισκευῆς τοῦ διανοητικοῦ ἡμῶν οἰκοδομήματος, στερωδῶς ἐχόμενοι τῶν ἡμετέρων πολυτίμων οἰκογενειακῶν ἐθίμων, διότι ταῦτά εἰσι τὰ μόνα ἐχέγγυα τῆς ἀληθοῦς καὶ ὑγιоῦς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἡμῶν ἀναγεννήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἐποπτείας καὶ προνοίας τῶν ἐκθέτων ὡς τῶν διερεργοῦνται.

Ἐν τῷ ἄνω μνησθέντι κανονισμῷ τῆς Κοινότητος ἀτελῶς πως τὰ περὶ τῶν ὄργανῶν κανονίζονται, καὶ ὀλίγα τινὰ ἐν τοῖς ἑνδεκα ἄρθροις περὶ ἐποπτείας, ἱατρικῆς ἐπιτηρήσεως, υἰοθεσίας καὶ τῶν τῆς βαπτίσεως καὶ ἐνταφιασμοῦ δαπανῶν ὀρίζονται. Ἀλλὰ ταῦτα ἢ ἀτελῶς ἐφηρμόσθη-

σαν καὶ βαθμηδὸν παρημελήθησαν καὶ ἐγκατελείφθησαν, ἢ ὅλως διόλου ἐλλείψει ἐιδικῶν προσώπων ἐξ ἀρχῆς δὲν ἐφηρμόσθησαν. Καὶ ἐξελέγη μὲν, ὡς τὸ 153 ἄρθρον κελεύει, ἐιδικὴ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ Κυριῶν, ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰ τῆς ἐποπτείας τῶν βρεφῶν ἀσκήσασα, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον πολλὰ τούτων παρητοῦντο, αἱ ἐκλεγόμεναι πρὸς ἀντικατάστασιν δὲν ἐδέχοντο, καὶ οὕτω ἀπὸ τοῦ 1883 περιῆλθε καὶ πάλιν ἡ ἐποπτεία εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν.

Ἐκ τῶν Κυριῶν μόνον ἡ Κυρία Αἰκατερίνη Νικολαίδου εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον ἐνέμεινε, ἐφ' ᾧ καὶ μεγάλαι πρὸς τοῦτο τῇ εὐγενεῖ δεσποίνῃ εὐχαριστήσεις καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Κοινότητος ὀφείλονται. Καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐν Πέραν διέμενε, διαρκῶς καὶ ἀόκνως περιήρχετο κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῇ τὰ τῶν νηπίων ἐποπτεύουσα, νῦν δὲ καίτοι ἐν Ἀντιγόνη διαμένουσα, κατέρχεται τακτικῶς καθ' ὄρισμένας ἐποχὰς τὰ τῆς διανομῆς τῶν ἐνδυμάτων ἐφορεύουσα. Ὡστε πᾶν τὸ γινόμενον ἄμα τῇ παραλαβῇ τοῦ βρέφους καθ' ἕξιν καὶ παράδοσιν τελεῖται, τῶν λοιπῶν μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν ἐκάστοτε παρουσιαζομένην ἀνάγκην κανονιζομένων.

Οὕτως ἐὰν ἐγκαίρως ἐκθεσίς τις γνωσθῇ, τάσις πρὸς καταδίωξιν τοῦ ἐγκαταλιπόντος ὑπάρχει, ἐπιστρεφόμενου διὰ τῆς βίας τοῦ βρέφους ἐν περιπτώσει συλλήψεως. Τοιαῦται συλλήψεις δύο ἢ τὸ πολὺ τρεῖς κατ' ἔτος ἐπιτυγχάνονται, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν πάλιν τὰ βρέφη ἐκτίθενται ἢ ἀλλαγῇ κοιμίζονται. Ὅταν ὁμως ἡ σύλληψις δὲν ἐπιτευχθῇ, ὅπερ τὸ συνηθέστερον, τότε τὸ βρέφος παραλαμβάνομενον στέλλεται ἀμέσως, καὶ νύξ ἐὰν ἦναι, εἰς τὸν οἶκον τῆς καθήκοντα ἀρχιτροφοῦ ἐκτελούσης γυναικός, ἥτις μόνη ἐκλέγει τροφόν, εἰς ἣν παραδίδει τὸ βρέφος, χωρὶς μῆτε τοῦτο μῆτε ἐκείνη εἰς ἱατρικὴν ἐξέτασιν νὰ ὑποβληθῶσι. Βαπτίζεται δὲ ἢ ταχέως ἢ μετὰ παρέλευσιν χρόνου, καὶ ἀπλούστατα διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἢ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ἀβάπτι-

στον) μετά τοῦ ὀνοματεπωνύμου τῆς τροφοῦ καταγράφεται ἐν τῇ λογιστικῇ βίβλῳ σὺν τῇ ἡμερομηνίᾳ τῆς ἐκθέσεως, ἀνεὺ οὐδεμιᾶς ἄλλης περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὥρας τῆς ἐκθέσεως σημειώσεως, οὐδὲ περὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ φυσικῶν ἢ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων ἄλλων σημείων.

Οὐδὲν σημεῖον ἀναγνωρίσεως, εἰ καὶ ὁ κανονισμὸς προβλέπει, ἀπὸ τοῦ τραχήλου τοῦ βρέφους κρεμάται, ἀλλὰ μόνον βιβλιάριον μικρὸν εἰς τὰς χεῖρας τῆς τροφοῦ παραδίδεται, δι' οὗ παρουσιαζομένη κατὰ μῆνα εἰσπράττει τὸ μηνιαῖον αὐτῆς καὶ τὸν παρὰ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Ἑλληνίδων Κυριῶν χορηγούμενον δι' ἕκαστον βρέφος σάπωνα.

Οὐδεμίᾳ πλέον μετὰ ταῦτα τακτικῇ, νοσήμων, ἄγρουπος καὶ συνετῆ ἐπιβλεψίς ἐκτελεῖται, ἐκτὸς τῆς ἀρχιτροφοῦ, τῆς αὐτῆς πρὸς τὰς ἄλλας τροφούς ἀναπτύξεως οὐσης, ἥτις μόνη σχεδὸν περιφέρεται ἐπιβλέπουσα. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἐπιβλεψίς βεβαίως στοιχειωδεδεσάτη ἐστὶ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐκ τῶν ἐπιβλεπόντων πάσης ὀρθῆς καὶ ἐπιστημονικῆς γνώσεως τῶν διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ διατροφήν τῶν νηπίων ἀπαιτουμένων. Ὡστε ἀφίενται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ ἔλεος τῶν τροφῶν, αἰτινες ἀπόλυτον ἰσχὺν ἔχουσαι διατρέφουσι τὰ βρέφη κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν προλήψεις καὶ ἰδέας· γνωστὸν δὲ παντὶ ἰατρῷ τυγχάνει, ὅποσαι ἐσφαλμέναι περὶ διατροφῆς τῶν βρεφῶν ἰδέαι καὶ προλήψεις καὶ εἰς ταύτας πείσμων ἐπιμονῇ ἐπικρατοῦσιν οὐ μόνον παρὰ ταῖς ἐργατικὰς τάξεις, ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῖς πλουσίας παρ' ἡμῖν, θανατουμένων ἐκ τούτου ἀδίκως πολλῶν χιλιάδων κατ' ἔτος βρεφῶν.

Περὶ δὲ τῆς μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν καὶ τὴν σχετικὴν ἡλικίῳσιν ἡθικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως οὐδὲν τελεῖται, οὐδὲν δὲ καὶ ἐν τῷ κανονισμῷ περὶ τούτου ὀρίζομενον εὑρομεν. Καὶ ἐν τούτῳ τὰ πάντα ἐκ τῆς θελήσεως καὶ τῆς

πρωτοβουλίας τῶν τροφῶν κρέμανται. Ἐκ τῶν ἀπὸ πεσάρων ἐτῶν καὶ ἄνω ὑπαρχόντων σήμερον 12 παιδίων, ὧν 5 ἄρρενα καὶ 7 θήλεα, 4 μόνον φοιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα, 3 θήλεα καὶ 1 ἄρρεν, κατὰ τὰ ἀποσταλέντα δ' ἡμῖν ὑπὸ τῶν διδασκαλισσῶν πιστοποιητικά, ἅπερ σὺν τῇ παρουσίᾳ ἐκθέσει καταθέτομεν, δύο τῶν θηλέων εἰσὶ σχετικῶς ἄτακτα καὶ ἀμελῆ. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσαι σχεδὸν αἱ τροφοὶ κατοικοῦσι τὰς ἀντιμετώπους ὑπωρείας τοῦ Πέραν καὶ τῶν Ταταούλων, τὰ παιδία ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς συνοικίαις τῶν ἐν λόγῳ ὑπωρειῶν περιφέρονται, ἐν αἷς γνωστὸν ὅποια καὶ ὅποσα τελοῦνται, ἀφθόνως οὕτω ἐκ τῶν ἐκεῖ ψυχικῶν δηλητηριῶν ἐμποτιζόμενα.

Τί δὲ ἀπογίνονται;

Πολλὰ μὲν, ὡς θέλομεν ἴδει, υἰοθετοῦνται. Περὶ τῶν ἀρρένων ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν γίνεται, ἄλλως τε καὶ τὸ μεγαλύτερον τούτων εἶναι ὁκτὼ ἐτῶν. Ἐκ τῶν θηλέων ἐν κοράσιον 17 ἐτῶν, Σαραντινῇ ὀνομαζόμενον, κατὰ τὸ 1883 ἐνυμφεῖθη τῇ ἐνεργείᾳ τῆς διαθρεψάσης τροφοῦ καὶ χορηγούσης τῆς Ἐκκλησίας, τὰ δ' ἄλλα μένουσι παρὰ ταῖς τροφοῖς οὐδεμιᾶς περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν προνοίας ὑπὸ τῆς Κοινότητος λαμβανομένης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἰατρικῆς ἐπιτηρήσεως καὶ θνησιμότητος.

Ἐν τῷ 159 ἄρθρῳ τοῦ κανονισμοῦ ἀναγινώσκομεν ὅτι: « Φιλάνθρωποι ἰατροὶ παρακληθήσονται ἐκάστοτε διὰ τὴν δωρεὰν ἐπίσκεψιν καὶ ἐμβολίασιν τῶν βρεφῶν ». Ἡ ἐπιτροπὴ ὁμως τοιοῦτον ἰατρὸν ἢ ἰατροὺς οὐδένα ἀνεῦρεν, οὐδὲ κατὰ

τὴν πενταετίαν παράκλησις ἰατρῶ τινι ἐπὶ τούτῳ ἐγένετο. Οἱ κατὰ κληρὸν μόνον ἰατροὶ τῆς Φιλοπτώχου τῶν Κυριῶν Ἀδελφότητος, ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ τοῦτο, τὰ εἰς τὸ ἰατρικὸν αὐτῆς προσαγόμενα βρέφη νοσηλεύουσι καὶ ἔστιν ὅτι ἐμβολιάζουσιν. Ὡστε καὶ ἡ τῆς υγιείας ἐπιβλεψίς καὶ ἡ τῶν νοσημάτων θεραπεία ὀλοτελῶς εἰς χεῖρας τῶν τροφῶν κεῖται. Ἀφ' οὗ δὲ ἐν ὄρχ νόσου πάντα τὰ οἰκιακὰ καὶ τὰ τῆς γειτονίας φάρμακα ἐξκντληθῶσι, τότε τῷ ἰατρῷ τῆς Ἀδελφότητος ἢ ἄλλῳ τινὶ προσέρχονται, ἀλλάσσουν μετ' ὀλίγον αὐτόν, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ τόπου, ἐὰν ἡ νόσος ἐπιμένη.

Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν α') τῶν μέσων τῆς διατροφῆς τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ἐξ οὗ πτωχεία τοῦ τῶν τροφῶν γάλακτος, β') τῆς ὀλιγοστεύσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ συγχρόνου θηλασμοῦ τοῦ ἰδίου βρέφους, καὶ γ') τοῦ μέρους ἐν ᾧ αἱ τροφαὶ κατοικοῦσι, τοῦ διασχιζομένου ὑπὸ τοῦ περιωνύμου ὄχτου τοῦ εἰς Κασίμ Πασᾶ ἐκβάλλοντος καὶ ὄντος διακοῦς ἐστίας μολυσματικῶν καὶ ἐπιδημικῶν νόσων, θέλομεν κατανοήσαι τὰς υγιεινὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦσι τὰ δυστυχῆ τεκῶτα πλάσματα, τὰ φέροντα ἐκ καταγωγῆς πολλάκις τὰ σπέρματα μολυσματικῶν καὶ ἄλλων τῆς ἰδιοσυγκρασίας νόσων, καὶ καταδεδικασμένα νὰ μὴ γευθῶσι τοῦ γάλακτος τῆς ἐγκαταλειψάσης μητρὸς μηδὲ νὰ θερμανθῶσιν ἐν τῇ γλυκεῖα τοῦ μητρικοῦ φίλτρου θερμῇ ἀγκάλῃ.

Διὸ καὶ ἡ θνησιμότης αὐτῶν πανταχοῦ τοῦ κόσμου μεγάλη ἐστὶ, κατὰ 30—40 ἐπὶ τοῖς 0/0 τὴν τῶν γνησίων ὑπερβάλλουσα.

Ἴνα κατανοηθῶσι δὲ καλῶς οἱ στατιστικοὶ πίνακες τῆς θνησιμότητος, οὓς συνετάξαμεν, τὴν πενταετίαν, ὡς ἐρρήθη, βάσιν ἔχοντες, ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι ἡ θνησιμότης τῶν γνησίων παιδῶν κατὰ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν πανταχοῦ τῆς οὐκουμένης μεγίστη ἐστὶ, τὸ πρῶτον ἔτος κυρίως τὰ νήπια

δεκατιζουσα, καὶ τοιαύτη μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους διατηρουμένη, ἐν σχετικῇ ὁμῶς μειώσει. Μετὰ τὸ πέμπτον ἔτος ἐπαισθητότατα ἐλαττοῦται, ὥστε, κατὰ τοὺς ὑγιεινολόγους, οἱ τὸ πέμπτον ἔτος διανύσαντες παιδὲς ἀποκτῶσι κατ' ἀναλογίαν σοβαροὺς τίτλους μακροζωίας.

Ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τοῦ 1874, κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς τὴν ἐπιδοθείσαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν, ἐξ 937,758 γεννωμένων κατ' ἔτος βρεφῶν 231,229 ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους ἀποθνήσκουσιν, ἧτοι 24,39 0/0.

Τοιαύτη καὶ εἰς ἄλλα τῆς Εὐρώπης μέρη παρατηρεῖται, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἀπολλυμένου τοῦ τετάρτου, μέχρι τέλους τοῦ δευτέρου, τοῦ τρίτου, καὶ μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους 40—46 0/0, ἧτοι τοῦ ἡμίσεως περίπου τῶν εἰς ἓν ἔτος γεννωμένων.

Ἴδου δὲ καὶ στατιστικὸς πίναξ τῆς θνησιμότητος τῶν βρεφῶν ἐπὶ τοῖς 100 μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν κατὰ τὰς διαφόρους τῆς Εὐρώπης χώρας¹.

1. Ἴδε Real encyclopedie der Gesammden Heilkunde von prof. Albert Eulenburg. 1887, τόμ. I', σελ. 690.

	ΗΛΙΚΙΑΣ 0—1.	ΗΛΙΚΙΑΣ 0—5.
Ἰταλία ἀπὸ τοῦ 1867-78	21,88 ⁰ / ₁₀	38,72 ⁰ / ₁₀
Γαλλία 1873-77	16,62 »	25,01 »
Βέλγιον 1866-73	17,35 »	28,30 »
Αὐστρία 1866-78	25,77 »	39,14 »
Ἀγγλία } Οὐαλλία }	1866-78 15,25 »	25,10 »
Σκωτία 1865-75	12,46 »	23,73 »
Ἰρλανδία 1865-78	9,48 »	16,31 »
Πρωσσία 1866-74	21,77 »	33,43 »
Βυαρία 1866-78	31,62 »	39,61 »
Σαξωνία 1865-74	27,63 »	36,86 »
Θουριγγία 1869-78	22,08 »	30,83 »
Βυρτεμβέργη 1871-77	32,36 »	39,78 »
Βαδεν 1866-78	27,16 »	34,66 »
Ἑλβετία 1869-78	19,83 »	26,49 »
Σουηδία 1866-78	13,69 »	22,27 »
Νορβηγία 1866-76	10,74 »	18,30 »
Εὐρωπ. Ῥωσία 1867-75	26,54 »	42,53 »
Ἀθῆναι ¹ 1869-78	31,00 »	46,00 »

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀναλογία αὕτη ποικίλλει κατὰ τὰς διαφόρους ἐπαρχίας ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Κράτους, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ κλίματος, τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, τοῦ ὕδατος, τῆς ἠθικῆς, τῆς σωματικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν γονέων καὶ τῆς διατροφῆς τοῦ βρέφους ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς, τῆς τροφῆς, ἢ διὰ θηλάστρας. Ἐκ χιλίων βρεφῶν

1. *Ides Etudes sur les principales causes léthifères chez les enfants au dessous de cinq ans à Athènes. 1880. Σελ. 9 καὶ 34.

ὑπὸ τῶν μητέρων γαλουχομένων ἀποθνήσκουσι τὸ πρῶτον ἔτος 200, ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν τροφῶν 300, ἐκ δὲ τῶν τεχνητῶς διὰ θηλάστρας διατρεφόμενων 600.

Τούτων τεθέντων ἐξετάσωμεν νῦν τὴν θνησιμότητα τῶν ἡμετέρων ἐκθέτων.

ΕΝ ΕΤΕΙ 1886 ΑΠΕΘΑΝΟΝ

"Ηλικίας 0—1	"Αρρ. { Θήλ.	"Ηλικίας 1—5	"Αρρ. { Θήλ.	"Ηλικίας 5 και άνω	"Αρρ. { Θήλ.	Τὸ ὅλον		"Ἦτοι
						"Αρρ.	{ Θήλ.	
1	1	1	1			1	1	1
1	1	1	1			2	2	4
1	1	1	1			1	1	2
1	1	1	1			1	1	4
1	1	1	1			1	1	2
1	1	1	1			1	1	3
2	2	1	1			2	2	3
7	7	5	3			10	8	18

Κατὰ τοὺς μῆνας

Ἰανουάριον
Φεβρουάριον
Μάρτιον
Ἀπρίλιον
Μάϊον
Ἰούνιον
Ἰούλιον
Αὐγουστον
Σεπτέμβριον
Ὀκτώβριον
Νοέμβριον
Δεκέμβριον

Τῆ 1 Ἰανουαρίου ὑπάρχον	"Αρρ.	{ Θήλεια	Τὸ ὅλ.
	17	20	37
ἐξετέθησαν ἕκαστε μέχρι τέλους 10βρίου	10	10	20
Τὸ ὅλον.....	27	30	57

Ἐκ τῶν 57 παιδῶν	"Αρρ.	{ Θήλεια	Τὸ ὅλ.
εἶχον ἡλικίαν ἀπὸ 0—1.....	16	19	35
» » » 1—5.....	11	8	19
» » » 5 και άνω....		3	3
Τὸ ὅλον.....	27	30	57

Παραβάλλοντες δὲ τὴν θνησιμότητα καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον ἔχομεν τὴν ἐξῆς ἐπὶ τοῖς 0/0 ἀναλογίαν

Ἡλικίας	"Αρρενα	Θήλεια	Τὸ ὅλον
0—1	43,71	26,31	34,28
1—5	37,50	27,27	31,58
5 και άνω			
Ἐπὶ τοῦ ὅλου δέ.....	37,03	26,66	31,57

ΕΝ ΕΤΕΙ 1887 ΑΠΕΘΑΝΟΝ

"Ηλικίας 0—1 "Αρρ. "Θήλ.	"Ηλικίας 1—5 "Αρρ. "Θήλ.	"Ηλικίας 5 και άνω "Αρρ. "Θήλ.	Τὸ ὅλον		"Ἦτοι
			"Αρρ.	"Θήλ.	
1	1		1	1	1
2			3	3	3
1	1		1	3	4
				1	1
				4	4
				1	1
			1	1	1
			1	3	4
			2	1	3
			2	2	2
			1	1	1
1	1		1	1	2
9	1	5	10	17	27

Κατὰ τοὺς μῆνας

Ἰανουάριον
Φεβρουάριον
Μάρτιον
Ἀπρίλιον
Μάϊον
Ἰούνιον
Ἰούλιον
Αὐγουστον
Σεπτέμβριον
Ὀκτώβριον
Νοέμβριον
Δεκέμβριον

Τῆ 1 Ἰανουαρίου	"Αρρ.	"Θήλεια	Τὸ ὅλ.
προϋπήρχον.....	16	22	38
ἐξετέθησαν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.....	11	14	25
Τὸ ὅλον.....	27	36	63

Ἐκ τῶν 63 παιδῶν	"Αρρ.	"Θήλεια	Τὸ ὅλ.
εἶχον ἡλικίαν ἀπὸ 0—1.....	16	21	37
» » » 1—5.....	10	9	19
» « » 5 και άνω.....	1	6	7
Τὸ ὅλον.....	27	36	63

Παραβάλλοντες δὲ τὴν θνησιμότητα καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον ἔχομεν τὴν ἐξῆς ἐπὶ τοῖς 0/0 ἀναλογίαν.

Ἡλικίας	"Αρρενα	"Θήλεια	Τὸ ὅλον
0—1	56,24 0/0	57,14 0/0	56,75 0/0
1—5	10,00 »	55,56 »	31,58 »
5 και άνω			
Ἐπὶ τοῦ ὅλου δέ.....	37,00 0/0	47,22 0/0	42,85 0/0

Νῦν πάντας τούς κατὰ τὴν πενταετίαν γενομένους θανάτους κατὰ τὰς διαφόρους ἡλικίας προσθέτοντες ἔχομεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

	Ἡλικίας 0—1		Ἡλικίας 1—5		Ἡλικίας 5 καὶ ἄνω		Τὸ ὅλον		Ἡτοι	
	Ἄρρ.	Θήλεια	Ἄρρ.	Θήλεια	Ἄρρ.	Θήλεια	Ἄρρ.	Θήλεια	Ἄρρ.	Θήλεια
1883	1	8	1	2	2	9	2	9	11	11
1884	1	9	3	4	1	13	2	13	15	15
1885	3	8	1	1	1	8	4	8	12	12
1886	7	5	3	6	3	10	10	8	18	18
1887	9	12	5	6	6	10	10	17	27	27
Τὸ ὅλον.....	21	42	7	19	19	28	28	55	83	83

Ἐξ οὗ καταφαίνεται, ὅτι ἐκ τῶν 138 ἐν ὄλῳ κατὰ τὴν πενταετίαν βρεφῶν ἀπέθανον 83, ὧν 28 ἄρρενα καὶ 55 θήλεια, καὶ 63 μὲν, ὧν 21 ἄρρ. καὶ 42 θήλεια, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἔθανον, 19 δέ, ἦτοι ἄρρ. 6 καὶ θήλεια 13, ἀπὸ τοῦ 1—5 ἔτους, καὶ ἐν πέραν τῆς ἡλικίας πέντε ἐτῶν. Ἐπὶ τοῖς 0/0 δὲ ὑπολογίζοντες ἔχομεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

	Ἡλικίας	Ἄρρενα	Θήλεια	Ἐν ὄλῳ
1883—1887	0—1	37,50	51,22	45,60
	1—5	12,50	14,63	13,77
	5 καὶ ἄνω		1,22	0,72
Ἐπὶ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ...		50,00	67,00	60,14

Ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἀντιπαραβολῆς τῶν ἄνω πινάκων πορίζομεθα τὰ ἐξῆς.

A'.

Ἡ θνησιμότης τῶν θηλέων εἶναι ἀνωτέρα τῆς τῶν ἀρρένων. Ἐκ τῶν 56 ἀρρένων πασῶν τῶν ἡλικιῶν ὁμοῦ ἀπέθ. 28, δηλ. 50 0/0, ἐκ δὲ τῶν 82 θηλέων ἀπέθανον 55, ἦτοι 67 0/0. Ἐκαστον δὲ πίνακα ἰδιαίτερος ἐξετάζοντες εὐρίσκομεν ὅτι ἡ ἀναλογία αὐξάνει κατὰ τὰ ἔτη 1883 καὶ 1884· διότι τῷ 1883 ἐκ 17 ἀρρένων ἀπέθ. 2, ἦτοι 11,76 0/0, ἐκ 31 δὲ θηλέων ἀπέθ. 9, ἦτοι 29 0/0, δηλ. ὡς 1:2,48. Τῷ 1884 ἐξ 21 ἀρρένων ἀπέθ. 2, ἦτοι 9,50 0/0, ἐκ 33 δὲ θηλέων 13, ἦτοι 39,39 0/0 δηλ. ὡς 1:4,13. Κατὰ τὸ 1885 καὶ 1887 ἐλαφρῶς ὑπερβάλλει, κατὰ τὸ 1886 μόνον κατωτέρα ἐστὶ, διότι ἐξ 27 ἀρρένων ἀπέθ. 10, ἦτοι 37 0/0, ἐκ

30 δὲ θηλέων 8, ἤτοι 26⁰/₁₀₀. Ἡ διαφορὰ κυρίως καταπληκτικὴ ἐστὶν ἐὰν τὴν ἡλικίαν ἀπὸ 0—1 ἐξετάσωμεν· τῷ 1884 ἐκ 16 ἀρρένων ἡλικίας 0—1 ἀπέθ. 1, ἤτοι 6,25⁰/₁₀₀, ἐκ δὲ 18 θηλέων 9, ἤτοι 50⁰/₁₀₀. Ἡ ὑπερβολὴ αὕτη τῆς θνησιμότητος τῶν θηλέων εἰ καὶ ἐπὶ μικροῦ ἀριθμοῦ βρεφῶν ὑπολογιζομένη, εἶναι λίαν περιέργος καὶ πρωτοφανής, διότι ὡς κανονικόν τι φαίνεται ἐπὶ 4 ἔτη παρατηρουμένη· περιέργος δὲ λέγομεν, διότι οὐδαμοῦ τῆς Εὐρώπης παρατηρήθη, ἐξ ἐναντίας δὲ καθ' ὅλας τὰς στατιστικὰς πάντοτε ἀρρεναὶ καὶ γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσι πλείοτερα.

B'.

Ἡ θνησιμότης δι' ἀμφοτέρω τὰ γένη καὶ διὰ πάσας τὰς ἡλικίας κατ' ἔτος ἐξεταζομένη εὐρίσκεται κατωτάτη μὲν τῷ 1885 εἰς 22,64⁰/₁₀₀ περιοριζομένη, ἀνωτάτη δὲ τῷ 1887 εἰς 42,85⁰/₁₀₀ ἀνερχομένη. Τῷ 1887 καὶ ἐν μέρει τῷ 1886 ἀνῆλθε δυστυχῶς ἕνεκα τῆς κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἐπιδημίας τῆς εὐλογίας, διότι ὅλα εὐρέθησαν ἀνεμβολίαστα.

Καὶ τὸ μὲν 1883 ἀνῆλθεν εἰς	22,90
τὸ 1884 »	28,84
» 1885 »	22,64
» 1886 »	31,57
» 1887 »	42,85

Ἡ μέση δὲ θνησιμότης κατὰ τὴν πενταετίαν ἀνέρχεται εἰς 29,76⁰/₁₀₀, κατὰ τὴν τετραετίαν δὲ, τοῦ 1887 ἐξαιρουμένου, εἰς 26,49⁰/₁₀₀. Σημειωτέον ὅτι εἰς πάντας τοὺς ἄνω πίνακας καὶ τὰ ψυχροραγοῦντα ἐκ τῶν ἐκτιθεμένων ὑπολογίζονται, ἄτινα εἰς τοιαύτας στατιστικὰς ἰδιαιτέρως μνημονεύονται.

Γ'.

Ἡ θνησιμότης ἐν γένει, ἐὰν ἐκ τῶν δεδομένων τοῦ γενικοῦ πίνακος κρίνωμεν, εἶναι μεγάλη παραβαλλομένη πρὸς τὰς ἀποθιώσεις τῶν ἐν ταῖς μητρικαῖς ἀρχαῖαις θνησκόντων βρεφῶν, εἰ καὶ δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἰσοφαρίζει πρὸς τὴν θνησιμότητα τῶν βρεφῶν τῆς πτωχῆς ἐν Εὐρώπῃ τάξεως. Λίαν ὁμως εὐνοῦς ἐστὶ παραβαλλομένη οὐχὶ πλέον πρὸς τὰ τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἀπαίσια ἀποτελέσματα τῆς ἐν Εὐρώπῃ καταπληκτικῆς τῶν ἐκθέτων βρεφῶν θνησιμότητος, ἀλλὰ πρὸς τὴν μέχρι τοῦ 1874, ὅποτε καὶ ὑπέρογκα ποσὰ καὶ ποικίλα μέτρα ἐπιβλέψεως καὶ διοικήσεως εἶχον ἐφαρμοσθῆ.

Ἐν Γαλλίᾳ¹ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ θνησιμότης κυμαίνεται ἀπὸ 69—90⁰/₁₀₀, ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ 70—95⁰/₁₀₀, ἐν Μόσχῃ 74⁰/₁₀₀, ἐν Ἀθήναις δι' ἀπάσας τὰς ἡλικίας ὁμοῦ (μέχρι τοῦ 1880) 40⁰/₁₀₀, ἐν Λονδίῳ, ἔνθα δὲν ὑπάρχουσι βρεφοτροφεῖα, διὰ τὰ ἔκνομα βρέφη ἡ θνησιμότης ἀνέρχεται εἰς 60—90⁰/₁₀₀. Βαθμηδὸν ὁμως, χάρις εἰς τὰς γενομένας μεταρρυθμίσεις, ἐλαττοῦται, κυμαινομένη ἐν Ἀθήναις μὲν δι' ὅλας τὰς ἡλικίας ὁμοῦ εἰς 28⁰/₁₀₀, ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς 19,12⁰/₁₀₀, ἐν Νεαπόλει, κατὰ τὰς ἀποσταλείσας τῇ Ἐπιτροπῇ ὑπὸ τοῦ κ. Cacace ἐκθέσεις τοῦ 1885 καὶ 1886, εἰς 24⁰/₁₀₀, ἐν δὲ Φλωρεντίᾳ, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Pianiccani ἀποσταλὲν ἡμῖν ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1885, εἰς 9,09 ἐπὶ τοῖς⁰/₁₀₀.

Ἐξετάζοντες νῦν τοὺς μῆνας, καθ' οὓς οἱ θάνατοι ἐγένοντο, ἔχομεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

1. *Idε De Grescenzio καὶ Ἐκθέσεις Α. Ζίννη, 1866, 1877 καὶ 1881.

Πίναξ στατιστικῆς τῆς θνησιμότητος κατὰ μῆνας καὶ τῶν πέντε ἐτῶν ὁμοῦ.

Ἀπέθανον κατὰ
τοὺς μῆνας

	Ἡλικίας 0—1		Ἡλικίας 1—5		Ἡλικίας 5 καὶ ἄνω		Τὸ ὅλον ἐν γένει.	
	Ἀρρ.	Θήλ.	Ἀρρ.	Θήλ.	Ἀρρ.	Θήλ.	Ἀρρ.	Θήλ.
Ἰανουάριον	3	2	1	1	2	1	4	3
Φεβρουάριον	3	2	1	1	2	1	4	3
Μάρτιον	2	7	1	2	3	1	3	9
Ἀπρίλιον		3	1	1	2	1	1	4
Μάιον	1	5	1	1	1	1	1	6
Ἰούνιον	1	2	1	1	1	1	1	3
Ἰούλιον	1	3					1	3
Αὐγουστον	3	5	1	2	3		4	7
Σεπτέμβριον	6	4	1	1	1		7	4
Ὀκτώβριον		4					4	4
Νοέμβριον	1	3	1	3	4	1	2	4
Δεκέμβριον	1	2					1	5
	21	42	7	12	19	1	28	55
								83

Ἰανουάριον
Φεβρουάριον
Μάρτιον
Ἀπρίλιον
Μάιον
Ἰούνιον
Ἰούλιον
Αὐγουστον
Σεπτέμβριον
Ὀκτώβριον
Νοέμβριον
Δεκέμβριον

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου παρατηροῦμεν, ὅτι κατὰ Μάρτιον τὰ πλείοτερα ἀπέθανον, ἔπονται δὲ μετὰ τοῦτον ὁ Σεπτέμβριος καὶ Ὀκτώβριος καὶ οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνος. Περιττὴν δὲ κρίνομεν τὴν περαιτέρω ἀνάλυσιν, διότι οἱ ἀριθμοὶ εἶναι μικροὶ καὶ ἕκαστος μελετῶν τὸν πίνακα εὐκόλως βλέπει κατὰ ποίους μῆνας ἡ πρώτη (ἀπὸ 0—1) ἢ ἡ δευτέρα ἡλικία (ἀπὸ 1—5) μεγαλειότεραν θνησιμότητα παρέσχε καὶ ποία κατὰ τοὺς μῆνας τούτους θνησιμότης διὰ τὰ ἄρρενα ἢ τὰ θήλεα παρατηρεῖται.

Ἐν γένει δὲ τὴν θνησιμότητα κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐξετάζοντες ἔχομεν

BIBLIOTECA MUSEO SISMANDRIS

Πίναξ τῆς θνησιμότητος τῶν βρεφῶν κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ ἔτους ὥρας.

ΩΡΑΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	Ἡλικίας 0—1		Ἡλικίας 1—5		Ἡλικίας 5 καὶ ἄνω		Δι' ὅλας τὰς ἡλικίας.		
	Ἄρρ.	Θήλ.	Ἄρρ.	Θήλ.	Ἄρρ.	Θήλ.	Ἄρρ.	Θήλ.	
ΕΑΡ	3	15	2	4	6		5	19	24
ΘΕΡΟΣ	5	10	1	3	4		6	13	19
ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ	6	11	1	1	1	1	7	12	19
ΧΕΙΜΩΝ	7	6	3	5	8		10	11	21
	21	42	7	12	19	1	28	55	83

Παρατηροῦμεν λοιπόν, ὅτι κατὰ τὸ ἔαρ ἀποθνήσκουσι πλείοτερα καὶ κυρίως θήλαι· δεύτερος ἔπεται ὁ χειμῶν, καθ' ὃν κυρίως ἀποθνήσκουσιν ἄρρενα· θέρος δὲ καὶ φθινόπωρον σχεδὸν ἰσοφαρίζουσι καὶ ἐν ὄλῳ καὶ κατὰ φύλον.

Νῦν μελετήσωμεν καθ' ἑαυτὴν καὶ τὴν ἀπὸ 0—1 ἡλικίαν, ἐξετάζοντες κατὰ ποίας περιόδους τοῦ πρώτου μηνὸς καὶ κατὰ ποίαν τριμηνίαν μετὰ ταῦτα τὰ ἡμέτερα ἐκθετα ἀποθνήσκουσι.

Πίναξ τῆς θνησιμότητος κατὰ τοὺς διαφόρους μῆνας τοῦ πρώτου ἔτους.

Ἡλικία	Ἡλικία			ἢ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.		
	Ἄρρ.	Θήλ.	Τὸ ὅλον			
ἡμερῶν 0—15	6	9	15	28,57	21,43	23,80
ἡμερῶν 15—30	1	2	3	4,76	4,76	4,76
μηνῶν 1—3	3	15	18	14,28	35,71	26,19
μηνῶν 3—6	6	7	13	28,57	16,67	20,63
μηνῶν 6—9	3	6	9	14,28	14,28	14,28
μηνῶν 9—12	2	3	5	9,52	7,14	7,94
	21	42	63			

Ἐκ τοῦ ἄνω πίνακος παρατηροῦμεν, α) ὅτι εἰς ὅλα τὰ στάδια ἡ θνησιμότης τῶν θηλέων ὑπερβάλλει, ὅπερ πρωτοφανές· β)¹ ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὸν κ. Bertillon de Paris ἐπὶ 1000 ἀπὸ 0—1 ἡλικίας ἀποβιώσεων ἐν Ἰταλίᾳ ἀποθνήσκουσι τὸν πρῶτον μῆνα τῆς ζωῆς 455, ἐν Γαλλίᾳ 417, ἐν Βαδῆ 406, ἐν Βελγικῇ 381, ἐν Σουηδίᾳ 354, κατὰ δὲ τὸν κ. Lombard τῆς Γενεύης ἐν γένει εἰς 50 % ἡ θνησιμότης κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα ἀνέρχεται, ἐκ τῶν ἐκθέτων ἡμῶν ἀπωλέσθησαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸ τέταρτον ἢ τὸ τρίτον περίπου τῶν ἄρρένων καὶ τὸ τέταρτον σχεδὸν τῶν θηλέων· γ') ὅτι τὰ περισσότερα τῶν θηλέων (2,80), δηλαδὴ τὸ τρίτον περίπου, κατὰ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον μῆνα ἀποθνήσκουσι· καὶ δ') ὅτι ἀπὸ τοῦ τρίτου μηνὸς διὰ τὰ θήλεα καὶ ἀπὸ τοῦ ἔκτου διὰ τὰ ἄρρενα ἄρχεται ἡ θνησιμότης σπουδαίως μειουμένη, ὡς τοῦτο πανταχοῦ παρατηρεῖται.

Ποῖα νῦν τὰ αἴτια καὶ αἰνόσοι, ἐξ ὧν τὰ ἐκθετα βρέφη τῆς Κοινοῦτος ἀπέθανον; Δυστυχῶς οὐδὲν περὶ τούτου ἡ λογιστικὴ βίβλος λέγει, καὶ οὕτω ἀτελῆ ἐν μέρει παραδίδομεν εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ τὰς μητέρας τὰ ἐκ τῆς παρουσίας μελέτης πολύτιμα συμπεράσματα.

Ἐκ τῆς κατὰ νοσήματα στατιστικῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις κ. Ζίννη βεβαιοῦται ὅτι ἐκεῖ ἐκ τῶν νοσημάτων τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος κυρίως τὸ ἥμισυ σχεδὸν κατ' ἔτος τῶν βρεφῶν ἀποθνήσκουσι καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐκ νοσημάτων τοῦ θώρακος. Παρ' ἡμῖν ἴσως τὰ δεύτερα πρωτεύουσι, διότι, ὡς ἄνω παρατηρήσαμεν, ἡ θνησιμότης κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸν χειμῶνα ὑπερτερεῖ. Ἄλλως τε ἐξ 123 βρεφῶν ἀπὸ 0—1 ἡλικίας προσελθόντων κατὰ τὸ 1887 εἰς τὸ ἰατρεῖον τῆς Φιλοπτώ-

χου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν 35 ἔπασχον (28,50 %) ἐκ νοσημάτων τοῦ θώρακος, 23 δὲ (18,77 %) ἐξ ἀσθηνειῶν τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος.

Ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς τῶν ἡμετέρων ἐκθέτων θνησιμότητος πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν ἐν Εὐρώπῃ κρίνοντες καὶ ὑπ' ὄψιν ἔχοντες καὶ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἐπιβλέψεως, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ἡμέτεροι τροφοὶ πολὺ ἀνώτεροι τῶν ἐν Εὐρώπῃ συναδέλφων αὐτῶν καταδείκνυνται. Ὅτε μετὰ τοῦ ἐντίμου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σ. Ζαβιτζάνου κατ' οἶκον ἀπροόπτως ταύτας ἐπεσκέψθημεν, παρετηρήσαμεν ὅτι μετὰ στοργῆς περὶ τῶν ἐκθέτων μεριμνῶσι, πᾶν δὲ τὸ ἐλλείπον ἐξαρθᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ πτωχείας ἢ ἀμαθείας.

Ἐν γένει δὲ γνωρίζομεν ὅτι ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐργατικῇ τάξει αἱ γυναῖκες δὲν ἐργάζονται ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλ' οἰκοκυραὶ καλῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶν ἐν τῷ οἴκῳ μένουσαι, καὶ τὰ τοῦ οἴκου ὡς ἐνδελεχῆ καὶ διαρκῆ μέριμναν ἔχουσαι· ἔνεκα τούτου διαρκῶς τὰ τε ἴδια καὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ διαιτῶμενον ξένον βρέφος διαρκῶς ἐπιβλέπουσι. Ἡ μέθη παρ' αὐταῖς εἶναι ἄγνωστος σχεδόν, ἡ σύφιλις ἐπίσης, ἐξ ἐναντίας δύο τούτων δυστυχεῖς παρὰ τῶν βρεφῶν τὴν ἐπάρατον νόσον ἔλαβον μετὰ πολλῆς ὑπομονῆς καὶ προχότητος ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀπαιτήσεως τὴν δυστυχίαν αὐτῶν ὑποφέρουσαι καὶ αἵτινες ἐν τῷ ἰατρείῳ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν ἀπὸ δύο ἐτῶν θεραπεύονται· τῆς μιᾶς μάλιστα καὶ τὸ ἴδιον τέκνον σὺν αὐτῇ ἔπαθεν.

Ἐὰν δὲ ἡ θνησιμότης ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1887 τοσοῦτον ἀποτόμως ἔνεκα τῆς ἐπιδημίας τῆς εὐλογίας, εἰς τοῦτο οὐδαμῶς αἱ τροφοὶ πταίουσιν, ἀλλ' ἡ Κοινοῦτος ἣτις οὐδέποτε περὶ ἐμβολιασμοῦ τῶν βρεφῶν ἐφρόντισε.

1. "Ides Etudes sur les principales causes lethifères chez les enfants par A. Zinni. Athènes, 1880. Σελ. 35.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ υἰοθεσίας.

Ἡ υἰοθεσία τῶν ἐκθέτων, ἡ ἀγκυρα αὕτη τῆς σωτηρίας τῶν δυστυχῶν τούτων πλάσματων, εὐτυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν διενεργεῖται. Ὡς δὲ παρατηρήσαμεν, πάντοτε φροντίς καταβάλλεται ὅπως οἱ υἰοθετοῦντες ὧσιν οἰκογενειάρχαι τίμιοι, ἐγγράφως τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποσχομένοι νὰ φροντίσωσι περὶ τοῦ υἰοθετουμένου. Ἐγνωρίσαμεν μάλιστα τοιαῦτα ἐκ τῶν ἡμετέρων πρὸ πολλοῦ παραληρηθέντα καὶ εἰς ἄλλας συνοικίας νῦν εὐρισκόμενα, ἅτινα λίαν καλῶς ἀνατρέφονται καὶ ὡς ἴδια τέκνα πράγματι θεωροῦνται. Υἰοθετήθησαν δὲ κατὰ τὸ

	* Ἄρρενα	Θήλεα	Τὸ ὅλον	* Ἡτοι
1883	1	4	5	10,42 %
1884	4	3	7	15,39 »
1885	1	2	3	7,55 »
1886	1	0	1	1,75 »
1887	1	1	2	3,17 »
Τὸ ὅλον	8	10	18	

ὥστε ἐπὶ 138 βρεφῶν υἰοθετήθησαν τὸ ὅλον 18 (13,12 %) ἥτοι πέραν τοῦ ἐβδόμου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἐν θῆλυ, ὡς ἐρέθη, ἐνυμφεύθη, καὶ δύο ἄλλα θήλεα ἐπεστράφησαν, τὸ ἐν εἰς τὴν θεραπευθεῖσαν μητέρα του, τὸ δ' ἄλλο εἰς τὴν μετανοήσασαν καὶ μὴ ἐξομώσασαν.

Ἐκ τοῦ ἄνω πίνακος τρία τινὰ παρατηροῦνται α') ὅτι

ἡ ἀρετὴ τῆς υἰοθεσίας παρὰ τῷ ἡμέτερῳ ἔθνεϊ εὐρέως διενεργεῖται ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾧ ἐν Εὐρώπῃ ἀσθενέστερον ἐξασκεῖται, καὶ τοῦτο ἐν Ἰταλίᾳ μᾶλλον καὶ εἶτα ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ· β') ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῆς υἰοθεσίας ἐλαττοῦται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ὡς βλέπομεν, ἐξαρτώμενος κυρίως ἐκ τῆς διαδομένης ιδέας, ὅτι πάντα τὰ ἡμέτερα ἔκθετα εἰσὶν ἀσθενῆ, κακῶς διατηρούμενα, καὶ κυρίως ἐκ τῆς κακῆς αἰσθήσεως ἢ ἐμποιοῦσιν, ὅταν ἀποτόμως αἱ τροφοὶ προσκληθῶσιν, ὅτε κακῶς ἐνδεδυμένα ἢ ἀκάρτα τυγχάνουσι· γ') ὅτι ἡ υἰοθεσία τῶν θηλέων προτιμωτέρα φαίνεται κατὰ τὸ πέμπτον τὴν τῶν ἀρρένων ὑπερβαίνουσα. Ἀλλὰ πρὸς τί τὰ θήλεα ἅμα τῇ γεννήσει περιφρονοῦντες, ἐν τῇ υἰοθεσίᾳ μᾶλλον ταῦτα προτιμῶμεν; Ἐρευνήσαμεν καλῶς, οἱ υἰοθετήσαντες δὲν ἦσαν ἄνθρωποι ὀπισθοβούλους ιδέας κρύπτοντες, ἀλλ' ὡς ἡμῖν δοκεῖ, τάχιστα ἢ διὰ τὰ θήλεα φρολοστοργία γεννᾶται καὶ ἡ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν χρησιμότης καταφαίνεται, ὡς ἐργασία ὑπολογιζομένη, ἐξελεγχομένης οὕτω τῆς πρώτης ιδέας τῆς προτιμώσεως τῶν ἀρρένων ἀσκόπου καὶ ἐγωιστικῆς.

Περὶ προσόδων καὶ δαπανῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 66 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Κοινότητος, διόσκοι εἰς τὰς τρεῖς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ὄρφανῶν τῆς Παναγίας περιφέρονται, τὸ προῖον τῶν ὁποίων κατὰ τὸ 161 ἄρθρον εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Νεοῦ τῶν Εἰσοδίων συγκεντροῦται. Ἀλλ' ὡς τὸ γραφεῖον ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς αἱ δαπάναι ὀλοσχερῶς καταβάλλονται ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων.

Αἱ δαπάναι συνίστανται 1) εἰς μηνιαία τῆς ἀρχιτροφῶν καὶ τῶν τροφῶν, ὧν ἡ μὲν λαμβάνει ἐξ μετζίτια κατὰ μῆνα, αἱ δὲ ἀνὰ τέσσαρα, ἐξ ἀκολουθούσαι νὰ λαμβάνωσι τὸ αὐτὸ ποσὸν ὅποιανδήποτε ἡλικίαν καὶ ἐν ἔχῃ τὸ παιδίον. Ἐν

Εὐρώπῃ οἱ μισθοὶ τῶν τροφῶν ἐλαττοῦνται μεγεθυνομένου τοῦ παιδός, διότι ἐνόσω αὐξάνει ἡ ἡλικία τὸ παιδίον ἐκτελεῖ πλείστας ὄσας ὑπηρεσίας ἀμοιβούσας ἐν μέρει τὰς περὶ διατροφῆς καὶ περιθάλψεως αὐτοῦ φροντίδας καὶ δαπάνας.¹ Λαμβάνουσι δὲ αἱ τροφοὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ μὲν πρῶτον ἔτος 15 φράγκα, τὸ δεύτερον 12, τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον 8, τὸ πέμπτον καὶ τὸ ἕκτον 7, τὸ 7 μέχρι τοῦ 12, φρ. 6 καὶ ἀπὸ τοῦ 12 οὐδὲν, διότι ἡ ἐργασία ἦν δύναται πλέον νὰ παραγάγῃ τὸ παιδίον ὑπολογίζεται ἴση πρὸς τὰς δαπάνας τῆς διατροφῆς καὶ περιθάλψεως αὐτοῦ. Ἐν Ἰταλίᾳ πληρῶνουσιν ἐπὶ 15 ἔτη, τὸ πρῶτον ἀναλόγως τῶν ἐπαρχιῶν ἀπὸ 8—10 ἢ 15 φράγκα, τὸ δεύτερον 8, τὸ τρίτον μέχρι τοῦ πέμπτου 4,62, τὸ πέμπτον μέχρι τοῦ δεκάτου 3,36, ἀπὸ τοῦ 10 μέχρι τοῦ 15, 1,80. Ἐν Αὐστρίᾳ πληρῶνουσιν ἐπὶ 10 ἔτη (ἐπιστρέφοντες πλέον τὰ τέκνα εἰς τοὺς γονεῖς των) διὰ τὰ γαλουχούμενα 4 φιορίνια, μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν μέχρι 5 ἐτῶν 2½ φιορίνια, καὶ ἀπὸ 5—10 ἐν.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν γαλουχίαν 20 δραχμῶν, ἀπὸ τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ μέχρι 2½ καὶ τριῶν ἐτῶν 15, τὰ ἀπὸ τριῶν δὲ καὶ ἄνω εἰσάγουσιν εἰς τὸ νηπιακὸν ὄρφανοτροφεῖον.

Ὁ ἡμέτερος Πατριρχικὸς ἐν Φαναρίῳ καὶ πληρῶνει 70 γρόσια εἰς ἐκάστην τροφὸν κατὰ μῆνα· ἡ δὲ Καθολικὴ Κοινότης ἐν Γαλατῶν τρία μετζίτια καὶ τοῦτο κατὰ τὴν γαλουχίαν, διότι καὶ αὕτη ὡς ἐν Ἀθήναις, ταῦτα μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν περισυλλέγει εἰς ἐπὶ τοῦτο ὄρφανοτροφεῖον.

Δετέρα δαπάνη εἶναι ἡ τῶν ἐνδυμάτων· δίδονται δὲ ταῦτα περισσότερα ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀλλαχού χορηγούμενα. Δις τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκθέσεως ἐκάστη τροφὸς λαμβάνει.

Σπάργανα	}	Πάνας	4
		Πανία	8
		Περιζώστρας (φράσκιας)	3
Χιτωνίσκους (ὑποκάμισα)			6
Ἐπιχιτωνίσκους (καμιζολάκια)			4-5
Περιστηθίδας			6
Πιλίδια (σκούφιας)			4
Διὰ δὲ τὰ μεγαλιέτερα			
Ἐσθῆτας			4
Χιτώνια καὶ ἐσώθρακα ἀνά			6
Περιζώματα (ἐμπροσθέλλας)			6

Κατὰ τὰ Χριστούγεννα δίδονται ἐπανωφόρια, δις δὲ τοῦ ἔτους, Πάσχα καὶ Χριστούγεννα, ἀνά ἐν ζευγὸς ὑποδημάτων. Τὰ ἄνω μνησθέντα ἐνδύματα δὲν εὐρίσκονται ἔτοιμα, ἀλλὰ δίδεται ἀνάλογον ποσὸν ὑφάσματος, ἐξ οὗ αἱ τροφοὶ μόναι κόπτουσι καὶ ῥάπτουσι, φιλοκάλως μάλιστα πολλαὶ ταῦτα περιλεγνοῦσαι, συνεχῶς καθαρίζουσαι καὶ σιδηρωμένα φυλάττουσαι ὡς ἐν τῇ κατ' οἶκον ἐπισκέψει παρετηρήσαμεν.

Τρίτη δαπάνη εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν γινομένη. Παρέχει δὲ ἡ Ἀδελφότης κατὰ μῆνα εἰς ἐκάστην τροφὸν μίαν ὁκτὸν σάπωνος, καὶ ἄπαξ τοῦ ἔτους, κατὰ τὰς 15 Αὐγούστου, ἀνά ἐν ζευγὸς ὑποδημάτων. Πρὸς τοῦτοις παρέχονται ἰατρικὴ περιποίησης, φάρμακα, γάλα καὶ κρέας ὅταν ἐν τῷ ἰατρείῳ τῆς Ἀδελφότητος τὰ ἀσθενῆ νοσηλεύωνται. Ὑπολογίσαντες δὲ τὰ τε κατ' ἔτος καὶ ἐν ὄλῳ δαπανώμενα εἰς μηνιαῖα τροφῶν, εἰς ἐνδύματα καὶ εἰς προσφορὰν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν συνετάξαμεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

1. Maxime du Campe. Les hôpices à Paris. Revue des deux mondes. 4 Septembre, 1870, σελ. 93.

Γενικός πίναξ τῶν ἐπὶ πέντε ἔτη δαπανῶν Ἐκκλησίας καὶ Φ. Α. τῶν Κυριῶν.

ΕΤΗ	Δαπάναι Ἐκκλησίας εἰς Γρόσια Χρυσᾶ.		Τὸ ὅλον.	Δαπάναι Φ. Α. Κυριῶν.	Τὸ ὅλον
	Διὰ μην. προφῶν	Δι' ἐνδύματα			
Tφ 1883	29,467	2,363	31,830	1623	33,453
Tφ 1884	26,661	2,959,50	29,620,50	1934	31,554,50
Tφ 1885	31,263	3,094	34,357	1542	35,899
Tφ 1886	34,491	2,915	37,406	1895	39,301
Tφ 1887	33,447	3,800	37,247	1670	38,917
	155,329	15,131,50	170,460,50	8,664	179,124,50

Διαιοῦντες διὰ 5 τὸν γενικὸν ἀριθμὸν εὐρίσκομεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον δαπανῶνται κατ' ἔτος γρ. χρ. 35,824,80, ὧν αἱ 34,092 καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ταμείου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων, τὰ δὲ 1732,80 ὑπὸ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

Νῦν πρὸς ὀρισμὸν τῆς κατ' ἔτος, κατὰ μῆνα καὶ ἡμέραν δαπάνης δι' ἕκαστον βρέφος, ὑπολογίζοντες τὰς γενομένας δαπάνας πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἀπάντων τῶν κατὰ τὰ σχετικὰ ἔτη διατραφέντων βρεφῶν, ὡς ἐν τοῖς περὶ θνησιμότητος πίναξι φαίνεται, ἔχομεν τὸν ἐξῆς πίνακα.

Πίναξ στατιστικὸς τῶν δι' ἕκαστον ὄργανον δαπαρηθέντων κατ' ἔτος, κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν.

ΕΤΗ	ΔΙ' ὍΛΟΝ ὉΜΟΥ ΤΟ ΕΤΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΤΡΑΦΕΤ.	ΔΑΠΑΝΗ ΔΙ' ἘΚΑΣΤΟΝ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ			ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ		ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ	
	ΓΡΟΣΙΑ ΧΡΥΣΑ	ΠΡ.		ΓΡ. ΧΡΥΣΑ	ΠΡ.	ΓΡ. ΧΡ.	ΠΡ.	ΓΡ. ΧΡ.	ΠΡ.	
Tφ 1883	33,453		48	696	37	58		1	35	
Tφ 1884	31,554	20	52	606	32	50	23	1	26	
Tφ 1885	35,899		53	677	12	56	18	1	34	
Tφ 1886	39,301		57	689	20	57	18	1	36	
Tφ 1887	38,917		63	617	29	51	19	1	28	
	ὥστε τὸ ὅλον.....			3,288	10	273	38	8	39	

Ἐξ οὗ καταφαίνεται, ὅτι δι' ἕκαστον ἔχθετον δαπανῶνται κατὰ μέσον ὄρον κατ' ἔτος γρ. χρ. 657 καὶ 26 παράδ. κατὰ μῆνα 54 καὶ 32 παράδ. καὶ καθ' ἡμέραν 72 παράδες.

Ἐν Ἰσπανίᾳ¹ τῷ 1885 δι' 60,295 προστατευόμενα παιδιά ἐδαπανήθησαν 18,039,030 ρεάλια ἢ 299,18 δι' ἕκαστον κατ' ἔτος καὶ 25 κατὰ μῆνα.

Ἐν Ἰταλίᾳ δι' 26,043 τοιαῦτα τεκνία ἐδαπανήθησαν 14,314,144 φρ. ἢ 549,63 τὸ ἔτος δι' ἕκαστον καὶ 45,80 κατὰ μῆνα.

Ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1881 δι' 69,321 παιδιά πάσης ἡλικίας φρ. 8,969,982, ἤτοι δι' ἕκαστον τὸ ἔτος φρ. 129,40.

Ἐν Αὐστρίᾳ (Βιέννῃ) τῷ 1883 διὰ 35,000 παιδιά ἐδαπανήθησαν 1,634,163 φιορίνια, ἢ τὸ ἔτος δι' ἕκαστον 46,69.

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κυρίου Α. Ζίννη τοῦ 1876, διὰ 250—310 παιδιά δαπανῶνται 75—80,000 δρ. ἢ 200 δρ. κατ' ἔτος δι' ἕκαστον καὶ 17 κατὰ μῆνα.

Ἐν Γαλατῆ, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1885 sur les œuvres des associations des dames de la charité de Constantinople, ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δι' 130 δικτηρφέντα παιδιά, φρ. 14,531,75, ἤτοι 112 φρ. δι' ἕκαστον τὸ ἔτος καὶ 9,33 τὸν μῆνα.

Ἐκ τῆς παραβολῆς ταύτης βλέπομεν, ὅτι ὀλιγώτερα μὲν ἐξοδεύομεν τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Ἀθηνῶν, περισσότερα ὁμῶς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας· καὶ ἐν γένει, ἐὰν ἡ ἀναλογία ἀκριβεστέρον γένηται, καταδειχθήσεται ὅτι πολὺ περισσότερα ἐξοδεύομεν, διότι διὰ τῶν ἄνω ποσῶν πλῆθος καταστημάτων εἰς πάσης τὰς ἐπαρχίας συντηροῦν-

1. Ἴδε Real Encyclopedie der Gesammden Heilkunde von Dr. Albert Eulenburg. Βερολίνον, τόμ. Ζ', σελ. 212.

ται μετὰ ἐφόρων καὶ διευθυντῶν καὶ ἰατρῶν καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων ἐμμίσθων.

Παραβάλλοντες δὲ τὰ κατ' ἔτος ἔσοδα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ διὰ τὰ ἔχθετα δαπανώμενα, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δαπανᾷ κατ' ἔτος τὸ δέκατον περίπου τῶν εἰσοδημάτων αὐτῆς.

*Ἔσοδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παραγίας τῶν
Εἰσοδίων ἀπὸ τοῦ 1883—1887.*

	Ἄργυρᾳ	Εἰς λίρας χρυσαῖς.
1883	365,345	3,382,82
1884	388,778,75	3,599,80
1885	324,718	3,006,65
1886	379,862	3,517,24
1887	364,637	3,376,27
Τὸ ὅλον	1,823,340,75	16,882,78

ἤτοι κατὰ μέσον ὄρον κατ' ἔτος εἰς ἄργυρον... 364,668
εἰς χρυσαῖς λίρας... 3,376,57
Ἐπειδὴ δὲ κατὰ μέσον ὄρον κατ' ἔτος δαπανᾷ λίρ. 340,92,
ἄρα δαπανᾷ διὰ τὰ ἔχθετα τὰ 9,90 τῶν ἐσόδων αὐτῆς.

Τοιαύτη ἡ παροῦσα κατάστασις, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὁποίας παραθέτομεν καὶ πίνακα τῶν μέχρι 31 Μαΐου 1888 ὑπαρχόντων βρεφῶν μετὰ τοῦ ὀνόματος, τῆς ἡλικίας, τοῦ ἐν τῷ μητρῷ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ὑγείας αὐτῶν. Κατὰ σύστασιν τοῦ ἰατροῦ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν δύο ἀκόμη φοιτῶσιν ἐφέτος εἰς τὰ σχολεῖα, ἀπὸ πέρυσι δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἰατρῷ ἐνεβολιάσθησαν πάντα τὰ μὴ παθόντα ἕως τότε τὴν εὐλογίαν· ἀπὸ δὲ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1888 ἰδιαίτερον βιβλίον διὰ τὰ ἀσθενῆ τούτων κρατεῖται καὶ προσπάθειαι αὐτόθι καταβάλλονται ὅπως αἱ τροφαὶ ὡς τάχιστα τὰ ἀσθενούντα εἰς τὸ ἰατρῆον τῆς Ἀδελφότητος φέρωσι. Πλὴν δὲ τούτων ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβάλληται τό τε βρέφος, ἅμα τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ, καὶ ἡ τροφὸς εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

Πίναξ τῶν μέχρι τέλους Μαΐου 1888
ὑπαρχόντων ἀρρένων.

ΑΓΕΝ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΟΣ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΜΗΝΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.
1	129	Δημοσθένης	8		χοιραδικόν
2	16	Γεώργιος	6		ἔχει καλῶς
3	24	Ἀντώνιος	4		» »
4	42	Γεώργιος	4		» (φοιτᾷ εἰς τὸ σχολ.)
5	68	Μιλτιάδης	4		» » » »
6	59	Παναγιώτης	3	8	ἔχει καλῶς
7	60	Χρῆστος	3		» »
8	75	Σταμάτιος	3		» »
9	82	Θεμιστοκλῆς	3		πολυπαθὲς πάσχει ἐκ κα- θολικοῦ ἐκζέματος.
10	83	Γεώργιος	3		ἔχει καλῶς
11	104	Δημήτριος	1	3	» »
12	114	Κωνσταντῖνος	1	2	» »
13	116	Μιχαήλ	1		» »
14	126	Δαμιανός		9	ἀτροφικὸν ἔπασχε διάρρ.
15	127	Ἀγάπιος		7	πάσχει διπλοῦν ραιβόποδα
16	128	Δημήτριος		9	ἔχει καλῶς
17	130	Μιχαήλ		10	» »
18	131	Ἀβάπτιστον		1	» »
19	132	Κλεάνθης		3 ¹ / ₂	» »

Πίναξ τῶν μέχρι τέλους Μαΐου 1888
ὑπαρχόντων θηλέων.

ΑΓΕΙΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΟΣ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΜΗΝΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.
1	2	Εὐφροσύνη	13		Πάσχει ἐξ ἐπιληψίας
2	4	Ἐλένη	10		φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον
3	6	Αἰκατερίνη	7		ἔχει καλῶς
4	8	Μαρία	14		» »
5	9	Μαριέλλα	9		» » φοιτᾷ εἰς τὸ σχολ.
6	10	Μαρία	9		» » »
7	31	Μαρία	5		» » »
8	76	Ἰουλία	3		ἔχει καλῶς
9	80	Εὐφημία	3		» »
10	88	Βασιλική	3		» »
11	96	Ἐλένη	1	6	ἀθύποστ. παράλυσ. παιδ.
12	100	Ἄννα	1	6	ἀτροφικόν
13	113	Εὐαγγελινή	1	4	ἔχει καλῶς
14	115	Ἀρτεμισία	1	3	ἀτροφικόν
15	120	Χρυσάνθη	1	4	ἔχει καλῶς
16	125	Μαρία		6	» »
17	133	ἀβάπτιστον		2 1/2	» »
18	134	ἀβάπτιστον		1 1/2	» »
19	135	Μαρία		1	ἔχει σχετικῶς καλῶς
20	136	Ζηνοβία		ἡμ. 20	πάσχει ἀπὸ σύφιλις
21	137	Αἰκατερίνη		ἡμ. 19	

Ἐκ τῶν δύο καταλόγων παρατηροῦμεν ὅτι ὑπάρχουσι 19 ἄρρενα καὶ 21 θήλεα. Τούτων ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπάρχουσι

Ἄρρ. 16 Θήλ. 18=34

ἐξετέθησαν μέχρι 31 Μαΐου

» 4 » 5=9

Τὸ ὅλον Ἄρρ. 20 Θήλ. 23=43

Ἄπεθανον μέχρι 31 Μαΐου

» 1 » 2=3

μένουσι λοιπὸν Ἄρρ. 19 Θήλ. 21=40

Ἐκ τῶν 19 ἀρρένων δύο φοιτῶσι εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τέσσαρα εἰσὶν ἀσθενῆ, πάσχοντα ἐν ἐκ χοιραδώσεως, δύο ἐξ ἀτροφίας καὶ ἐν διπλοῦν ραιβόποδα.

Ἐκ δὲ τῶν 21 θηλέων τρία φοιτῶσι εἰς τὰ σχολεῖα, δύο εἰσὶν ἀτροφικά, ἐν πάσχει ἀπὸ ἐπιληψίαν, ἐν ἐκ παραλύσεως τῶν ποδῶν, ἐν χοιραδικὸν καὶ ἐν πάσχει συγγενῆ συφιλίδα. Τὰ θηλάζοντα εἰσὶ 18, ἐκ τῶν τροφῶν δὲ αἱ ἐξ θηλάζουσι μόνον τὰ ἡμέτερα βρέφη, ἅτε δὴ θανόντων τῶν ἰδίων τέκνων των.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

ΤΑ ΔΕΟΝΤΑ ΓΕΝΕΣΘΑΙ.

Πρώτη καὶ ἐπιβάλλουσα διόρθωσις καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δημοσίων εὐαγῶν ἡμῶν καθιδρυμάτων ἐφαρμοστέα εἶναι ἢ διευθύνσις καὶ ἐφορεία αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐιδικῆς γνώσεως ἐπὶ ἐκάστου κεκτημένων προσώπων. Ἡμεῖς δυστυχῶς ἀναγκάζομενοι πάντες περὶ ὅλων νὰ μεριμνῶμεν καὶ ἀδυνατοῦντες οὕτως ἕνεκα τοῦ ξένου πρὸς τὴν ἀναλαμβανομένην εὐθύνην ἐπαγγέλματος ἡμῶν, τοῦ πεπερασμένου τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τῶν ἰδίων ἐργασιῶν ἐιδικῆς γνώσεως ἐπὶ πάντων νὰ ἔχωμεν, μόνην φροντίδα καὶ ἐνασχόλησιν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν διατήρησιν καὶ πρόοδον αὐτῶν τὴν ἐξεύρεσιν χρηματικῶν πόρων νομίζομεν. Καὶ ἐάν τις ὑποδείξῃ ἡμῖν τὰς ἀλλαχῶ γινομένης προσόδους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων, πάντα ἐκ τῆς ἀφθονίας τοῦ χρυσοῦ ἐξαρτώμενα θεωροῦντες, εἰρωνικῶς μορφάζομεν καὶ τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς ἀνυψοῦμεν, ταλανίζοντες τὴν ἐλαφρόνοιαν τοῦ ἀπείρου φαντασιολόγου.

Οὐδέποτε ὁμως σπουδαία μελέτη τῆς καταστάσεως τῶν καθ' ἡμᾶς δημοσίου ὠφελείας ἰδρυμάτων ἐγένετο, οὐδὲ ἐπιμελημένη καὶ λεπτομερὴς παραβολὴ ἔν τε τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ἐν συνόλῳ πρὸς τὰ παρ' ἄλλοις τελούμενα τάσις ὑπάρχει, ὅπως αἱ ἐλλείψεις ἡμῶν ἀκριβῶς διαγνωσθῶσι καὶ ἴδωμεν τίνες αἱ ἕνεκεν ἀνεχειρίας μὴ διορθοῦμεναι καὶ τίνες αἱ ἐξ ἀγνοίας ἢ ἀμελείας ἢ ἀμαθείας στάσιμοι μένουσαι.

Ἡ διευθύνσις πάντων τῶν τοιούτων καθιδρυμάτων εἰς ἔ-

διον ἐκάστη τοῦ ἐπιστητοῦ κλάδον ἀνυψώθη, οἱ δὲ διευθύνοντες πολλάκις ἕνεκα ταύτης καὶ μόνης τῆς ἐιδικότητος αὐτῶν διάσημοι προσωπικότητες τῶν χωρῶν αὐτῶν ὄντες, κύριον καὶ ἀποκλειστικὸν μέλημα τοῦτο ἔχουσι καὶ τὰς γνώσεις αὐτῶν διαρκῶς προβιβάζουσι. Ὁδηγούμενοι δὲ ἐκ τῆς ἰδίας πείρας, ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ παρελθόντος καὶ ἐκ τῆς διαρκοῦς προσοχῆς καὶ μελέτης τῶν ἀλλαχῶ γινομένων, ἐξασφαλίζουσι τὴν ἐπιστημονικωτέραν διάταξιν καὶ διαρκῆ πρόοδον τῶν ὑπὸ τὴν διευθύνσιν αὐτῶν ἰδρυμάτων. Δὲν περιορίζονται δὲ μόνον εἰς ἐτησίαις ἐκθέσεις τῶν οικονομικῶν διαχειρίσεων, τὰς γινομένης οικονομίας ἐπιδεικνύοντες, ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα ταῦτα, ἵνα τῷ πνεύματι τῆς ἐποχῆς ὁμιλήσωμεν, μηχαναὶ εἰσιν, ἐν αἷς ὁ χρυσός, αἱ γνώσεις, ἢ εὐφυΐα, οἱ κόποι εἰς ὑγείαν καὶ διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν βοηθημένων ἀτόμων καὶ τῆς ἐν γένει κοινωνίας ὠφελείαν μετουσιοῦνται, τὰς ἐκθέσεις καὶ τὰς στατιστικὰς αὐτῶν λεπτομερέστατα καὶ ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης μετουσιώσεως συντάσσουσιν, ἐν συγκρίσει καὶ πρὸς τὰ τῶν ἄλλων παραβάλλοντες. Μόνον τοιοῦτος ἰσολογισμὸς τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τιμίαν καὶ εὐσυνειδητὸν καταδεικνύει καὶ τὴν καλὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐνδελεχῆ πρόοδον τῶν τοιούτων εὐεργετικῶν ἰδρυμάτων κραταιῶν, μαρτυρῶν τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, ἣν πρὸς τὸ ἀναλαμβανόμενον καθῆκον οἱ διευθύνοντες ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν. Ἡ δὲ κοινωνία μελετῶσα τοὺς τοιοῦτους πίνακας ἀντλεῖ τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ἠθικὴν προαγωγὴν τῶν συνιστῶντων αὐτὴν ἀτόμων πορίσματα, κατανουοῦσα συνάμα καὶ τὴν ἐαυτῆς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἔθνων εὐεξίαν καὶ ἠθικὴν περιωπὴν.

Ἄλλ' ἵνα διὰ παραδειγμάτων ὁμιλήσωμεν τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ πολλὰ καὶ ἀναριθμητὰ ἔδωτες, στρέψωμεν εἰς Ἀθήνας τὸ βλέμμα, ὅπου ἀμέσως βλέπομεν ὁποίους καὶ ὁπόσους

καρπούς ἢ εἰδική, εὐσυνειδήτος καὶ ἐπιστημονικῆ διεύθυνσις τοῦ βρεφοτροφείου Ἀθηνῶν τῇ κοινωνίᾳ ἀπέδωκε. Ὁ κ. Α. Ζίννης οὐ μόνον βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ αἷτια δεικνύων ἐπιστημονικώτατα τὰ πάντα διέταξεν, ἀλλὰ χωρὶς ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ καθιδρύματος νὰ αὐξηθῇ ἐξέδωκεν ἐκτὸς τῶν κατ' ἔτος καταλλήλων ἐκθέσεων καὶ σειρὰν περὶ θνησιμότητος τῶν ἐκθέτων καὶ τῶν αἰτίων αὐτῆς βιβλίων. Στηριζόμενος δὲ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐν τῷ βρεφοκομείῳ μελετῶν καὶ παρατηρήσεων, ἔγραψεν ἐν εἴδει συμβουλῶν πρὸς τὰς μητέρας τὰ πρὸς πρόληψιν τούτων μέσα, καὶ τὴν ἐπιστήμην οὕτως ὠφελήσας καὶ εἰς τὰς μητέρας εὐεργέτης καὶ πολῦτιμος σύμβουλος γενόμενος.

Ἐν τῷ ὄρφανοτροφείῳ Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χ' Κώστα ἐκτὸς τῶν ἄλλων προόδων πρὸ 6 ἐτῶν μεγάλη μεταρρυθμισίς ἐν τῷ τῶν τεχνῶν τμήματι ἐγένετο, δι' ἧς καὶ αἱ τέχναι τελειότατα διδάσκονται καὶ ἡ ὑπηρεσία τῆς διευθύνσεως διευκολύνθη, καί, ὅπερ δι' ἡμᾶς παράδοξον, ἀντὶ αὐξήσεως τῆς δαπάνης, προσόδους εἰς τὸ κατὰ μέρος καὶ τὰ ὄρφανὰ ἐδημιούργησε. Ἀντὶ δηλαδή τῆς πρότερον γινομένης ἐτησίαις δαπάνης ἐκ 2,880 δραχμῶν διὰ τὴν μισθοδοσίαν λεπτοουργοῦ, ὑποδηματοποιοῦ καὶ σιδηρουργοῦ, οἵτινες ὅταν τοιαύτην θέσιν μετὰ μικρᾶς μισθοδοσίας δέχωνται, πιθανὸν καὶ οἱ ἀνικανότεροι εἰσὶ καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται σπουδαίως διὰ τὴν ταχεῖαν τῆς τέχνης ὑπὸ τῶν παιδῶν ἐμάθησιν, ἐμίσησε τὰ τμήματα ταῦτα μετὰ τῶν παιδῶν εἰς εἰδικούς ἐργοστασιάρχας, τὸ μὲν λεπτοουργεῖον καὶ σιδηρουργεῖον πρὸς 1800 δρ. ἕκαστον κατ' ἔτος, τὸ δὲ ὑποδηματοποιεῖον πρὸς 1000, οἵτινες βεβαίως καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῆς σχετικῆς τέχνης διδάσκουσι καὶ ἐνδιαφέρονται οἱ ἴδιοι ὅπως ταχέως καὶ τελείως οἱ παῖδες τὴν τέχνην ἐμάθωσιν.

Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς σπουδαίως ποθῶμεν τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν ὄρφανῶν τῆς Κοινότητος, ἀνάγκη σὺν

τῇ προτεινομένῃ κατωτέρω ἐφορευτικῇ Ἀδελφότητι νὰ τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ εἰδικὰ πρόσωπα, ἀποκλειστικῆν, εἰ δυνατόν, μέριμναν ἔχοντα τὰ περὶ ὑγείας, νοσησεως, διατροφῆς, διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς τῶν βρεφῶν καὶ παιδῶν ζητήματα. Τοῦτο δὲ ὠφελήσει οὐ μόνον τὰ δυστυχεῖ ταῦτα πλάσματα, ἀλλὰ κυρίως καὶ τὴν κοινωνίαν, διότι ἐκ τῶν τακτικῶν καὶ εἰς τοιαῦτα καθιδρύματα ἐμπρεπουσῶν ἐκθέσεων οὐ μόνον ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ εὐσυνειδήτος ἐπίβλεψις εἰς ταῦτα ἐξασφαλίζεται, ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς ἐξ αὐτῶν πολυτιμώτατα συμπεράσματα διὰ τὰ ἴδια τέκνα συγκομιζουσι.

Ἐκ τῶν γενικῶν τούτων εἰς τὰ καθ' ἕκαστα μεταβαίνοντες, ἀρχόμεθα τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα μεταρρυθμίσεων, ἀκολουθοῦντες τὴν τοῦ πρώτου μέρους διαίρεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἐκθέσεως.

Ἐνεκα τῆς ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων τῶν ὁδῶν καὶ ἐκκλησιῶν ἀποθέσεως τῶν βρεφῶν κατὰ τὰς τοῦ χειμῶνος κυρίως ὥρας καὶ τῆς ὑγρασίας τῆς νυκτός, πλείστα ὅσα νοσήματα τοῖς δυστυχέσι νηπίοις ἐπιγίνονται, διὸ καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα περὶ τὰς πύλας τῶν ἐκκλησιῶν ἐν ἀρχῇ κόγχαϊ ἠκοδομοῦντο ἵνα τοὐλάχιστον ἄνω τοῦ λιθοστρώτου ἀποτίθενται, ἕως οὗ ἡ φιλανθρωπία τὴν βρεφοδόχον (tour, roue) ἀνεκάλυψε. Τὸ μηχανήμα τοῦτο κιβώτιόν ἐστίν, εὐρείαν ἔμπροσθεν ὀπὴν ἔχον καὶ εἰς τὸ πάχος τοῦ τοιχώματος τοῦ δωματίου τοῦ θυρωροῦ ἐστημένον, ἅμα δὲ τῇ ἐν αὐτῷ τοῦ

παιδὸς ἀποθέσει στρέφεται περὶ ἑαυτό, τῆς ὁπῆς πρὸς τὰ ἔσω τοῦ δώματος φερομένης. Ὁ ἠλεκτρισμὸς ὁμῶς καὶ τοῦτο μετερρῦθμισε, καὶ ἡ κινητὴ βρεφοδόχος ἀντικατεστάθη ὑπ' ἀκινήτου κιβωτίου πλαγίως ἀνοικοκλειομένην θύραν ἔχοντος καὶ φέροντος εἰς τὸν πυθμένα τὸ ἐλατήριον τοῦ ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ θυρωροῦ ἠλεκτρικοῦ κώδωνος. Τὸ βῆρος τοῦ βρέφους πιέζει τὸ ἐλατήριον, ἐνουμένου δ' οὕτω τοῦ ρεύματος ὁ κώδων συνεχῶς μέχρι τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ φύλακος καὶ τῆς παραλαβῆς τοῦ παιδὸς κωδονίζει.

Ἄλλ' ἀφ' ἧς ἐποχῆς τὰ τῶν ἐκθέτων ὄργανων ἐν Εὐρώπῃ διὰ τοιούτων καὶ ἄλλων περιθάλψεως μέσων ἐσυστηματοποιήθησαν, καταπληκτικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθέσεων ἠῆξεσε· πᾶσαι δ' αἱ κυβερνήσεις καὶ αἱ κατὰ καιροὺς ἀπανταχοῦ συνιστάμεναι πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος καὶ περιστολὴν τοῦ κακοῦ ἐπιτροπαὶ αἰτίαν ὁμοφώνως ἀνεύρισκον τὸ ἀτελὲς τοῦ θεσμοῦ τῶν βρεφοτροφείων ὡς ἐκθετοτροφείων μόνον ἐργαζομένων, ἰδίᾳ δὲ τὴν σύστασιν τῆς βρεφοδόχου, ἣτις διηκούλυε σφόδρα καὶ τὴν τῶν γνησίων βρεφῶν ἔκθεσιν.

Μάτην ὁ Κλήρος καὶ ἄλλοι διάφοροι σοφοὶ τὴν βρεφοδόχον ὑπερήσπισαν, ἀποκαλοῦντες αὐτήν, ὡς ὁ Λαμαρτίνος, τὸ εὐφυστάτον τῆς χριστιανικῆς ἀγαθοεργίας μηχανήμα, ὁπερ χεῖρας μόνον πρὸς ἀποδοχὴν ἔχει, οὐχὶ δὲ βλέμματα ἵνα ἴδῃ, καὶ στόμα, ἵνα λαλήσῃ. Τὴν ψυχικὴν δ' οἰκονομίαν πρὸς τοὺς τῆς ὕλης οἰκονομολόγους ἀντιτάσσοντες, προσέθετον ὅτι ἡ ἄρσις τῆς βρεφοδόχου, δυσχεραίνουσα τὴν ἔκθεσιν, θέλει προβιάσει τὴν ἀνηθικότητα, ὠθοῦσα τὸ ἄτομον εἰς ἔκτρωσιν καὶ παιδοκτονίαν.

Ἄλλ' οἱ ἀντίπαλοι εἰς πάντα ταῦτα ἀντέταξαν ἃ τὴν στατιστικὴν, ἐξ ἧς ἡ αὔξησις τῶν ἐκθέσεων καταφαίνεται· β') τὴν στατιστικὴν τῆς παιδοκτονίας, ἐξ ἧς καταφαίνεται, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδοκτονιῶν ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Αὐστρίᾳ κτλ. ἐνθα δὲν ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς βρεφοδόχος, κατώτε-

ρός ἐστὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἐνθα τότε ἡ βρεφοδόχος ἐλειτούργει· γ') τὴν καταπληκτικὴν ἐν τοῖς ἐκθετοτροφείοις θνησιμότητα· δ') τὴν ἀφαίρεσιν ἀπὸ τοῦ βρέφους τοῦ φίλτρου, τοῦ μειδιάματος καὶ τῆς θερμῆς τῆς μητρικῆς ἀγκάλης· ε) τὴν ἀπώλειαν διὰ τὰ ἐκθετα καὶ αὐτῆς τῆς μητρότητος, ἣν διὰ ταῦτα πάντες οἱ νόμοι ἀναγκωρίζουσι, καὶ τῶν ἐπὶ ταύτης κληρονομικῶν δικαιωμάτων τοῦ τέκνου· καὶ ς') τὴν διευκόλυνσιν καὶ καταπληκτικὴν αὔξησιν τῆς ἐκθέσεως τῶν νομίμων βρεφῶν, ἅτινα οὐ μόνον τῆς μητρικῆς στοργῆς καὶ περιθάλψεως καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς κληρονομικῶν δικαιωμάτων στεροῦνται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ φοβεροῦ τῆς νοθείας στίγματος στιγματίζονται, αὐξανομένης οὕτως ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν πάντοτε μεθ' ὄλην τὴν φιλανθρωπίαν περιφρονουμένων τούτων πλασμάτων.

Ἀπέναντι τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων ἡ πρώτη φάλαγγς ὑπεχώρησε καὶ ἀπὸ τοῦ 1860 καταργεῖται ἡ βρεφοδόχος ὁλοτελῶς πλέον ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, διατηρουμένη σήμερον μόνον ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν τισὶ μέρεσι τῆς Ἰταλίας, ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ Νοτίᾳ Ἀμερικῇ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ πάντα ταῦτα λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς κινδύνους ἐξ ἄλλου τῆς ἐκθέσεως σταθμουμένη, αὐξανομένους παρ' ἡμῖν ἐκ τῶν ἱστορικῶν ὁδοβίων κυνῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν νὰ δοκιμάσῃ τὴν βρεφοδόχον, ἅτε δὴ τῆς Κοινότητος μὴ δυναμένης νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν διὰ τῆς συστάσεως γραφείων ἀποδοχῆς, μαιευτηρίου καὶ ἄλλων ἀστυνομικῶν διατάξεων, ἅτινα μόνον ὑπὸ Κρατῶν νομοθετοῦνται καὶ διὰ τῶν δικαστικῶν, ἀστυνομικῶν καὶ δημοτικῶν τοῦ Κράτους ἀρχῶν κανονίζονται. Ἄλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις τρία τινὰ τὴν ἐπιτροπὴν ἀνεχάτισαν· α) ἡ καταδειχθεῖσα αὔξησις τῶν ἐκθέσεων· β) ἡ ἔλλειψις πόρων, δι' ὧν ἠθέλομεν ἀνταποκριθῆ πρὸς αὐτήν· καὶ γ) ἡ αὔξησις τῆς ἐκθέσεως τῶν νομίμων, χαλαρουμένου οὕτω τοῦ παρ' ἡ-

μῖν ἰσχυροῦ τῆς φιλοστοργίας αἰσθήματος. Ὡστε ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἐπὶ τούτῳ μεταρρυθμίσιν προτείνει, ἀφίνουσα τὰ πράγματα ὡς ἔχουσι καὶ παρηγορούμενη ὀλίγον ἐκ τοῦ παρ' ἡμῖν ἔθους τοῦ διὰ σπυρίδος κρεμᾶν, ὅπερ καὶ τὸν ἐκ τῶν κινδύνων αἶρει καὶ ὅπως δῆποτε ἐκ τοῦ ψύχους προφυλάσσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

*Περὶ τῶν δεουσῶν μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ διατροφῇ,
τῇ ἀγωγῇ καὶ παιδείᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς
ὄρφανῶν τῆς Ἐκκλησίας.*

Ἡ Κοινότης, κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ἀνωτάτην πάντοτε ἐποπτεῖαν διατηροῦσα, ἀνάγκη νὰ ἄρῃ τὸ φορτίον τῆς περὶ τῶν ἐκθέτων φροντίδος ἐκ τῆς Κεντρικῆς Ἐφορίας, τῆς βεβαρημένης ἤδη διὰ πλείστων ἄλλων καθηκόντων καὶ ἐμπιστευθῆ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς ἄλλην ἐπιτροπὴν Κυριῶν, θεσμὸν ὅλως εἰδικοῦ σωματικοῦ ἀποτελοῦσαν, ὡς ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν, ἢ ὡς ἡ Association des dames de la charité de Constantinople pour l'œuvre des enfants trouvés, ἢ, ὡς θέλομεν ὀρίσει κάλλιον κατωτέρω, ὡς ἡ ἐν Παρισίοις Προστατευτικὴ τῶν βρεφῶν ἑταιρεία (Société protectrice de l'enfance).

Ἡ ἑταιρεία αὕτη ὑπὸ εἰδικοῦ συμφώνως ταῖς ἀνάγκαις ἡμῶν κανονισμοῦ διεπομένη, θέλει φροντίζει τὰ περὶ ἐποπτείας, περιθάλψεως, προνοίας, ἀγωγῆς καὶ παιδείας τῶν

βρεφῶν καὶ περὶ τῶν ἀναγκιουσῶν πρὸς τοῦτο προσόδων καὶ δαπανῶν, ἔχουσα σύμβουλον ἰατρὸν καὶ δίδουσα κατ' ἔτος τῇ Κοινότητι λόγον τῶν πεπραγμένων αὐτῆς, ὡς ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν.

Ὁ ἰατρὸς ὡς εἰδικὸς σύμβουλος ἐν τῷ προεδρεῖῳ τῆς Ἐταιρείας ἐργαζόμενος θέλει σὺν τῇ νοσηλείᾳ τῶν ἀσθενῶν καὶ τὴν ὑγιεινὴν κυρίως τῶν βρεφῶν ἐπιτήρησιν ἐπιβλέπει, διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν τοῦλάχιστον τὰ βρέφη ἐπισκεπτόμενος καὶ τὰ τοῦ τρόπου τῆς περιθάλψεως ὀρίζων. Πρέπει δ' ὁ τοιοῦτος, ὡς ἐν τῇ Φιλοπτώχῳ Ἀδελφότητι τῶν Κυριῶν κατεδείχθη, νὰ ἦναι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἔμμισθος, διότι μεθ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν, μεθ' ἧς πάντες οἱ ὁμογενεῖς ἰατροὶ ἐν ἀπάσας ταῖς περιστάσεσι τῆς Κοινότητος προστρέχουσιν, ἀδύνατον κανονικὴ ἰατρικὴ ὑπηρεσία νὰ ὀριθῆ καὶ ἕνεκα τῆς πολλοῦς κόπους καὶ εἰδικὰς διηνεκεῖς μελέτας ἀπαιτούσης ὑπηρεσίας καὶ κυρίως ἕνεκα τῆς ἀναγκαιούσης τακτικῆς ἐπιθεωρήσεως, ἥτις ὡς ἐκ τῶν ἀποστάσεων πολλῶν ὠρῶν καὶ σωματικῶν πόνων ἀνάγκην ἔχει.

Ἐκ τῶν γενικῶν τούτων εἰς τὰ καθ' ἕκαστα βαίνοντες ἀνάγκη πρὸς ἀκριβέστερον ὀρισμὸν τῶν δεόντων γενέσθαι νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι ἡ περὶ ἐκθέτων φροντίς καὶ μέριμνα εἰς δύο περιόδους διαιρεῖται α) εἰς τὴν τῆς βρεφικῆς καὶ πρώτης παιδικῆς ἡλικίας περιθάλψιν ἀπὸ 0—7 ἢ 12 ἐτῶν, καὶ β) τὴν ἀπὸ ταύτης μέχρις ἐνηλικιώσεως, περιλαμβανούσης σὺν τῇ διατροφῇ, ἡθικῇ καὶ διανοητικῇ ἀναπτύξει καὶ τὴν τοῦ ὄρφανου ἀσχολῆ ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀποκατάστασιν.

Ἡ πρώτη περίοδος ὑποδιαιρεῖται καὶ αὕτη εἰς τὴν βρεφικὴν ἢ γαλουχομένην καὶ τὴν πρώτην παιδικὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν τίθενται αἱ βάσεις τῆς πρώτης τῶν παιδῶν διὰ τῆς ἕξεως καὶ μιμήσεως ἠθικῆς διαπλάσεως.

Καὶ πρῶτον λοιπὸν διὰ τὴν γαλουχομένην ἡλικίαν ἕνεκα

τῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐν τοῖς βρεφοτροφείοις συγκεντρώσεως τῶν νηπίων παρατηρηθείσης καταπληκτικῆς θνησιμότητος καὶ τῶν ἐκ τοῦ τεγνητοῦ θηλασμοῦ ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων, ἐν Εὐρώπῃ ἅμα τῇ ἐκθέσει τὸ βρέφος τῆς ἀρχῆς εἰς τροφὴν παραδίδεται καὶ ἀμέσως εἰς τὰς ἐξοχὰς ἢ τὰς ἐπαρχίαις ἀποστέλλεται, ὅπου ἡ θνησιμότης ἐν γένει μικροτέρα ἐστὶ.

Ἡμεῖς πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἔχομεν νὰ μεταρρυθμίσωμεν, διότι παρ' ἡμῖν ἀπαράλλακτον σύστημα κατὰ παράδοσιν φέρεται καὶ οὐδέποτε εἰς μίαν τροφὴν, ὅσον καὶ ἂν ὦσι πτωχὰ τὰ ταμεῖα τῶν ἐκκλησιῶν, δύο βρέφη θηλάζοντα παρεδόθησαν, ἔστω καὶ ἂν τὸ τέκνον αὐτῆς ἀπέθανεν. Ἀπαιτεῖται ὁμως πρὸ τῆς εἰς τροφὴν παραδόσεως τοῦ νηπίου ἀμφοτέρω ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ νὰ ἐξετάζωνται, μετὰ δὲ τὴν παράδοσιν τὸ ὑγιεινὸν διὰ τὴν περίθαλψιν πρόγραμμα τοῦ ἰατροῦ αὐστηρῶς νὰ τηρῆται. Καλὸν πρὸς τούτοις νὰ διανέμονται εἰς τὰς ἐξοχὰς καὶ τὰς περιχώρας τῆς Κων(σταντινουπόλεως), ὅπου βεβαίως ἄμεινον τῶν ἐν Εὐρώπῃ βρεφῶν θέλουσι διαγίγει, διότι σὺν τῷ ὑγιεστάτῳ καὶ μαγευτικῷ κλίματι καὶ αἱ γυναῖκες τῶν μερῶν τούτων δὲν εἶναι χωρικαὶ εἰς τὰ χωράφια ἐργαζόμεναι ἀλλ' οἰκοκυραὶ καὶ φιλήσυχοι. Νὰ περιτίθεται δὲ τῷ τραχήλῳ τοῦ βρέφους ἀλυσὶς ἀσφαλῶς διὰ μηχανισμοῦ κλειομένη καὶ φέρουσα μετ' ἄλλου σιδηρομαγνητικῶν τῶ ἀριθμῶ τοῦ βρέφους καὶ τῇ εἰκόνι τῆς Παναγίας.

Μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τοῦ 12 ἔτους παρὰ τῇ αὐτῇ τροφῇ διαμένουσι, μετὰ δὲ τὸ 12, ἐὰν αὕτη θέλη, εἰς ἄλλους πατρῶνας χωρικοὺς καὶ τούτους πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης παραδίδονται, οἵτινες μεριμνῶσι καὶ περὶ τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν μορφώσεως, ἐπιβλεπομένων πάντοτε τῶν βρεφῶν μέχρις ἐνηλικιώσεως ὑπὸ τῆς πολιτείας. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν τὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἔργον ἐδυσχέρωνεν ἡ ἀπὸ 2-8 ἐτῶν ἡλικία· διότι ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ἐφαρμοσθῇ ἐπ' αὐτῶν ἐποπτεία, ἀδύνατον νὰ ἀποσοβῆθῃ τὰ ἐκ τῆς διαμο-

νῆς αὐτῶν ἐν ταῖς συνοικίαις τῶν τροφῶν ἠθικὰ καὶ σωματικὰ δεινὰ· διότι ἐκτὸς τοῦ μολυσμένου ἀέρος, τῆς διαρκοῦς τῶν μολυσματικῶν ἀσθενειῶν ἐν αὐταῖς ἐνδημίας καὶ τῆς ἰσχυροτάτης τραπέζης, ἧς συμμετέχουσι, γνωστὴ τυγχάνει ἡ τῶν συνοικιῶν ἐκείνων ἠθικὴ κατάστασις, οὕτω δὲ οὐ μόνον σωματικῶς καταστρέφονται, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμέλια τῆς πρώτης αὐτῶν ἀγωγῆς καὶ παιδείας διὰ τῆς ἠθικῆς ἰλῦος τοῦ Γενησιῆρ, Τολάπ-Δερὲ καὶ τῶν ἄλλων πέριξ περιουμένων συνοικιῶν οἰκοδομοῦνται.

Ἔθεν ἐπὶ μακρὸν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐσκέφθη καὶ πολυτρόπως τὸ ζήτημα ἐβασάνισε· λαβοῦσα δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν βρεφῶν τῆς τοιαύτης ἡλικίας εἶναι μικρὸς, μὴ ἀνερχόμενος εἰς 15 κατὰ μέσον ὄρον, καὶ ὅτι ἡ ἐκ τῆς συγκεντρώσεως σωματικὴ βλάβη ἀντισταθμισθῆσεται ἐκ τῆς καλλιτέρας διατροφῆς καὶ ὑγιεινῆς ἐπιτηρήσεως καὶ ὅτι κυρίως ἠθικῶς σωθήσονται, ἀπεφάσισε κατὰ τὸ Ἀθηναϊκὸν σύστημα νὰ συγκεντρωθῶσι τὰ ἀπὸ 2½ ἢ 3 ἐτῶν καὶ ἄνω προσωρινῶς εἰς μίαν οἰκίαν διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ καὶ ἐφορευομένην ὑπὸ τοῦ Προεδρείου τῆς συσταθησομένης Ἀδελφότητος. Ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει, ὅτι ἡ σύστασις τοιοῦτου νηπιακοῦ ὄρφανοτροφείου ἀναγκαιοτάτη ἐστὶ, τὰ δὲ ἐξοδα, ὡς ὑπελόγησε, καὶ ἐὰν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διπλασιασθῇ, δὲν θέλουσιν ὑπερβῆ τὰς 350 λίρας, ἐὰν μάλιστα αἱ οἰκίαι, ὡς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐλπίζει, δωρεὰν εὐρεθῶσι.

Ἐὰν δὲ λάθωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡμεῖς δι' ὅλον τὸν κατ' ἔτος ἀριθμὸν τῶν ὄρφανῶν δαπανῶμεν 350 περίπου λίρας, καὶ ὅτι τὸ ἥμισυ καὶ πλέον ἴσως τούτων εἰς τὰ ἄνω τῆς ἡλικίας τῶν δύο ἐτῶν ἀναλογεῖ, ἔχομεν ἀμέσως λίρ. Ὁθ. 180 ὡς βᾶσιν ὅπως τοῦ ἔργου ἀρξώμεθα. Τούτου τεθέντος δὲν εἶναι δυνατὸν ἄραγε, ἐνῶ διὰ χορῶν καὶ ἄλλων μέσων τόσα καὶ τόσα εἰσπράττονται πρὸς συντήρησιν τῶν διαφόρων ἐν Κων(σταντινουπόλει) ἡμετέρων καθιδρυμάτων, νὰ κατορθώσῃ ἡ Ἀ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ ἐνίσχυσεως τῆς υἰοθεσίας.

Εἶδομεν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, ὅτι ἡ υἰοθεσία παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνεϊ σπουδαίως διενεργεῖται, ἀλλ' ὅτι δυστυχῶς ἀπὸ τινος χρόνου ἐκπίπτει ἕνεκα τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ διχδοθείσης ιδέας περὶ τῆς κακῆς ἐπιτηρήσεως καὶ τῆς νοσηρᾶς τῶν παιδῶν ιδιοσυγκρασίας. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς υἰοθεσίας ἐπιτευχθήσεται οὐ μόνον διὰ τῆς προνοίας, ἣν λαμβάνομεν, ἀλλ' ἐκ τῆς συστάσεως ἰδίως τοῦ νηπιακοῦ ὀρφανοτροφείου, ἔνθα καλῶς διατιθέμενα καὶ καθαρῶς ἐνδύόμενα θέλουσιν ἐμποιεῖ καλὴν τῷ προσερχομένῳ ἐντύπωσιν. Τοῦτο ἐν Ἀθήναις ἐμπράκτως κατεδείχθη, διότι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ αὐτοῦ βρεφοτροφείου ἐντὸς τῶν πρώτων τεσσάρων ἐτῶν αἱ υἰοθεσίαι ἀπὸ 20 εἰς 40 ἀνήλθον¹, τὸ δὲ 1880 εἰς 55².



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ προσόδων καὶ δαπανῶν.

Πανταχοῦ τὰ ἔσοδα τῶν τοιούτων ἰδρυμάτων, ἐκτὸς τῶν ἰδιωτικῶν, συνίστανται ἐκ τῆς χορηγίας τῶν Κυβερνήσεων

1. Ἰδε ἔκθεσιν 1866.

2. Ἰδε ἔκθεσιν 1881.

καὶ τῶν ἄλλων τῆς φιλανθρωπίας τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων δωρεῶν. Παρ' ἡμῖν ὡς χορηγίαν εὐρίσκομεν τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων δαπανώμενα καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν διδόμενα. Ἐπομένως οἱ πόροι τῆς συσταθησομένης Ἐταιρίας κανονισθήσονται ὡς ἑξῆς.

Πρώτη καὶ κυρία πρὸσοδος ἔσεται τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας κατ' ἔτος δαπανώμενα. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ μέλλον δύναται νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθέτων, πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ ὀρισθῇ, κανονιζομένου τοῦ ποσοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει πίνακος τῶν δαπανῶν, τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο νὰ παραδίδηται κατὰ δόσεις κατ' ἔτος εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Προστατευτικῆς τῶν βρεφῶν Ἀδελφότητος.

Δευτέρα ἔσεται ἡ νῦν παρεχομένη ὑπὸ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν βοήθεια, κανονιζομένη καὶ αὕτη ἐπὶ τοῦ μέσου ὄρου τῶν ἄνω σχετικῶν πινάκων σὺν τῇ ἐκτελέσει τῶν συνταγῶν ἐν τῷ φαρμακείῳ τῆς Ἀδελφότητος.

Τρίτη πρὸσοδος ἔσονται αἱ διὰ χορῶν, λαχείων, συναυλιῶν καὶ παρομοίων μέσων εἰσπράξεις, καὶ

Τετάρτη ἡ παντὸς ὁμογενοῦς καὶ φιλανθρώπου δωρεᾶ, μικρὰ ἢ μεγάλη, προσωρινὴ ἢ διαρκής, ζῶντος τοῦ δωρητοῦ ἢ διὰ κληροδοτήματος γινομένη.

Τὰς δαπάνας ἀφήσιν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ κανονίσωσιν οἱ τὸν κανονισμὸν συντάζοντες, οἵτινες δύνανται νὰ ὀρίσωσι καὶ τὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν τροφῶν καὶ τὰς εἰς τὰς διακρινόμενας τούτων ἐπὶ καλῇ καὶ εὐσυνειδήτῳ διατροφῇ καὶ περιθάλψει τοῦ βρέφους ἐτησίους ἢ μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν ἀμοιβάς.



ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

*Περὶ ἀνευρέσεως τῆς μητρὸς τῶν νοθογενῶν
καὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἐκθέ-
σεως τῶν γνησίων.*

Αἱ πολιτεῖαι ἐν Εὐρώπῃ τὴν καταπληκτικὴν τῆς βρεφικῆς ἡλικίας θνησιμότητα κατιδοῦσαι καὶ ἐξ ἀπολύτου φιλανθρωπίας ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς πατριωτικῆς ἢ οἰκονομικῆς θεωρίας ἀγόμεναι, καθ' ἃς τὸ ἄτομον ὡς αὐξάνον τὴν δύναμιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν παραγωγὴν τοῦ τόπου ἄξιον τῆς βοήθειας τοῦ δημοσίου θεωρεῖται, ἀνέλαβον καὶ τὴν προστασίαν τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, ἐν ταύτῃ συγχωνεύσασαι καὶ τὴν τῶν ἐκθέτων περιθαλψίν, ἅτινα διὰ νόμων καὶ ὄργανά πλεονόνομάζονται καὶ ἐν τοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις εἰς τὰ παρνόμως τικτόμενα κατατάσσονται.

Ἐκ δὲ τῶν περὶ βρεφοδόχου καὶ βρεφοτροφείων κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας συζητήσεων κατεδείχθη, ὅτι συμφέρον τῶν τε ἐκνόμων παιδῶν καὶ τῆς πολιτείας ἐστὶν ἡ ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν μητέρων περιθαλψὶς τῶν βρεφῶν, διότι μόνον διὰ τοῦ τοιοῦτου θεσμοῦ ἐπιτυγχάνεται α) ἡ ἐξάλειψις τῆς οὐδετέρας τάξεως τῶν νόθων· β) ὁ καλλίτερος τρόπος τῆς διατροφῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδός· γ) παρακωλύεται ὅσον ἐνεστίν, ἕνεκα τῆς ἀναπτυσσομένης φιλοστοργίας, ἡ ἐπανάπτωσις τῆς μητρὸς εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα· δ) παρέχεται ἡ μόνη εἰς τὴν κοινωνίαν ἰκανοποιήσις, διότι ἡ παρουσία τοῦ τέκνου ἀναγκάζει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς γονεῖς νὰ νομιμοποιήσωσι διὰ τοῦ γάμου τὴν πρᾶξιν αὐτῶν καὶ τελευταῖον ἐξασφαλίζονται τὰ ὑπὸ τοῦ Ῥωμικοῦ δι-

κίου τοῖς ἐκνόμοις βρέφεσιν ἐκ μέρους τῆς μητρὸς ὀριζόμενα κληρονομικὰ δικαίωματα, εἰς ἃ ἡ Γερμανοσαξωνικὴ φυλὴ προσέθηκεν ἐν μέρει καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ πατρός, καταδικάζουσα τοῦτον νὰ πληρῶνῃ τὰ τῆς διατροφῆς μέχρι τῆς τοῦ παιδὸς ἐνηλικιώσεως.

Πρὸς πραγματοποιήσασαι λοιπὸν τῆς λαμπρᾶς ταύτης ιδέας τρία συστήματα ἐπενοήθησαν· α) τὸ Γερμανοσαξωνικόν, δι' οὗ καὶ βρεφοδόχος καὶ ἐκθετοτροφεῖα κατηργήθησαν, ἡ ἔκτρωσις καὶ ἡ παιδοκτονία αὐστηρότατα καταδιώκονται, καὶ ἀναζητεῖται ἐν περιπτώσει ἐκθέσεως ἀναφανδὸν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἢ μητῆρ, ὁ πατὴρ ἢ οἱ συγγενεῖς ὅπως τὸ βρέφος διαθρέψωσιν.

β) Τὸ Αὐστριακόν, καθ' ὃ ἐν γενικὸν βρεφοτροφεῖον ὑπάρχει ἐν Βιέννῃ, δεχόμενον ἐπὶ ἐχεμυθίᾳ ἐκ τῶν ἐκνόμων βρεφῶν μόνον τὰ ἐν τῷ μαιευτηρίῳ τικτόμενα, τὰ δ' ἐν τῇ πόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις ὅταν μετὰ τακτικῶν δημοτικῶν ἐγγράφων ἀποστέλλωνται, ὧν τὰ πλοῦσια ἐπὶ πληρωμῇ· καὶ γ) τὸ Ῥωμικόν διὰ τὰς καταργησάσας τὴν βρεφοδόχον λατινικὰς χώρας, καθ' ὃ εἰσάγονται τὰ βρέφη διὰ γραφείου παραδοχῆς, ἐνθα χαλαρὰ τις δι' ἐντύπων τυπικῶν ἐρωτήσεων ἀνάκρισις γίνεται, ἡ δὲ διὰ τοῦ μαιευτηρίου, ἡ ἢ μητρότης ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς εἰς τὰς δεσποινίδας μητέρας (mademoiselles mères) χορηγίας προσωρινῆς βοήθειας, ὅπερ καὶ ἐν Βιέννῃ γίνεται. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα, κυρίως ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, λαμπρὸν ἀποτέλεσμα ἔσχον, εἰ καὶ ἐνίοτε διαφεύγουσι τὸ ὄμμα τῆς ἀστυνομίας οἱ εἰς τὰς ὁδοὺς τὰ νήπια ἐκτιθέντες.

Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς οὐδὲν τούτων νὰ ἐφαρμοσθῆ δύναται. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμῶς δὲν ἐνόμισε καλὸν νὰ παραβλέψῃ καὶ τὸν θεσμὸν τοῦτον καὶ ἐσκέφθη νὰ ἀνεύρῃ σειρὰν τούλαχιστον ἠθικῶν μέσων, δι' ὧν, ἔστω καὶ ἐν μέρει, νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἡ τοῦ ζητήματος τούτου λύσις.

Ἡ ἐκθεσις τῶν βρεφῶν διττὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἰτίαν ἔχει: τὴν αἰσχύνην ἢ τὴν πτωχείαν, ἀμφότερα τὴν ψυχὴν ὑπερρεθίζοντα καὶ τὸ αἶσθημα τῆς φιλοστοργίας καταπνίγοντα. Καὶ διὰ μὲν τοὺς παρανόμους τοκετοὺς, ὅταν ἡ ἐκθεσις τὸν κίνδυνον τῆς αἰσχύνης καλύψῃ, ἡ φιλοστοργία καὶ τὸ συνειδὸς ἀναφκίνονται, μαραινόμενα καὶ ἀτροφοῦντα, ὡς νῦν τὰ πράγματα ἔχουσιν, ἅτε δὴ ἀδυνάτου οὔσης τῆς τοῦ τέκνου ἀνευρέσεως. Ἐὰν ὁμως βεβαιότης ὑπάρχῃ, ὅτι ἡ μήτηρ δύναται νὰ ἀνεύρῃ καὶ ἐναγκαλισθῇ κρῦφα τὸ τέκνον αὐτῆς χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ, τότε τὸ μητρικὸν φίλτρον ῥιπίζομενον καὶ ὑπὸ τῆς τοιαύτης περιεργίας ἀναφλέγεται, καὶ ἡ μήτηρ βεβαία οὔσα ὅτι ἐκμυστηρευομένη δὲν θέλει προδοθῆ, θέλει σπεύσει νὰ ἀνεύρῃ τὸ τέκνον καρδοκοῦσα εὐνοϊκὴν τινα περίστασιν πρὸς παραλαβὴν αὐτοῦ.

Τούτου θεθέντος ἀνάγκη ἄμα ἐκτιθεμένου τοῦ βρέφους νὰ ἐγγράφηται εἰς ἴδιον μητρῶον, ἀκριβῶς σημειουμένης τῆς ὥρας τῆς ἐκθέσεως, τοῦ μέρους ἐν ᾧ εὔρεθη, τῶν ἐπ' αὐτοῦ τυχόν ὑπαρχόντων σημείων καὶ τῶν φορεμάτων, ἅτινα καθαρζόμενα νὰ κρύπτονται ἐντὸς ἰδιαιτέρου φακέλλου, σεσημασμένου διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παιδίου.

Ἡ διεύθυνσις νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ τηρῇ ἀπόλυτον μυστικότητα, ἐμπνέουσα οὕτως ἐμπιστοσύνην καὶ μὴ σπεύδουσα ἅμα τῇ ἀνακαλύψει νὰ ἐπιστρέφῃ τὸ τέκνον. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ ἐξομολογουμένη ἦναι πτωχή, νὰ ὑποστηρίζηται ὅπως εἰ δυνατόν ἡ ἰδία γαλουχία τὸ τέκνον· ἐὰν δὲ πλουσία, νὰ ὀρίζηται τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον ὀφείλει κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἔτος νὰ πληρώνῃ πρὸς διατροφήν τοῦ τέκνου αὐτῆς. Ἀμφότερα ὁμως ὑποχρεωθήσονται νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ὅτι ἐν δεδομένῳ μέλλοντι θέλουσι παραλάβει τὸ τέκνον αὐτῶν. Ἐὰν δὲ οἱ γονεῖς προσέρχωνται μετὰ τὴν τῶν τέκνων σχετικὴν ἡλικίωσιν, τότε ὀφείλουσι πρὸς παραλαβὴν τοῦ παιδίου νὰ πληρώσωσι τὸ ποσὸν τῆς μέχρι τότε διατροφῆς αὐτοῦ.

Τὶ δὲ ποιητέον διὰ τὰς ἐκ τῆς πτωχείας ἐξαρτωμένας ἐκθεσεις τῶν νομιμογενῶν;

Τὸ αἶσθημα τῆς φιλοστοργίας παρ' ἡμῖν λίαν ἰσχυρὸν ἔστι καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐπομένως τούτων μικρότατος. Ἄλλ' ἔνεκα τῶν μελετωμένων μεταρρυθμίσεων καὶ τῆς ὁλοπενίας αὐξάνουσης ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορίου πενίας τῶν ἐργατικῶν ἡμῶν τάξεων δύναται τις νὰ προμαντεύσῃ ὡς πιθανωτάτην τὴν αὐξήσιν τῶν τοιούτων ἐκθέσεων, ἣν δυστυχῶς οὔτε ἡ βία οὔτε ἄλλο ἠθικὸν μέτρον διὰ τῶν ἱερέων νὰ παρακωλύσῃ δύναται.

Ἐν μόνον μέσον ὑπάρχει, καὶ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐκθέτων ἐλαττοῦν καὶ τὴν φιλοστοργίαν περιφρουροῦν, καὶ τὴν κοινωνίαν ἐνίσχουν, ὁ προδιχασμὸς δηλ. τῆς ἀπασχολούσης τὴν Κοινότητα ἰδέας εἰς τὴν περιωπὴν, εἰς ἣν οἱ πρόγονοι ἡμῶν, πρὸ καὶ μετὰ Χριστόν, καὶ οἱ ἐν Εὐρώπῃ σήμερον ἀνεβίβασαν, εἰς τὴν ἐν γένει δηλαδὴ ἐπικουρίαν τῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Κοινότητι βρεφικῆς ἡλικίας. Καὶ ὁ εἰσηγητὴς ὡς ἱατρός τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Ἑλληνίδων Κυριῶν καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ὑπηρέτησαντες ἐν αὐτῇ συνάδελφοι αὐτοῦ εἰς θέσιν εἰσὶ νὰ γνωρίζωσιν ὅποια ἡ ἐκ τῶν στερήσεων ὑγιεινὴ κατάστασις τῶν βρεφῶν τῆς ἐνορίας ἡμῶν. Δυστυχῶς δὲ εἶναι δυνατόν νὰ προσαχθῶσιν ἀριθμοί, ἀλλὰ δὲν σφαλόμεθα σπουδαίως ἐὰν τὴν θνησιμότητα ἴσῃ πρὸς τοὺς ἄνω περὶ ἐκθέτων στατιστικὸς πίνακας θεωρήσωμεν, διότι πτωχεία καὶ ἄγνοια τῶν νόμων τῆς ὑγιεινῆς καὶ ταῦτα περικυκλοῖ. Οὕτω δὲ ὁ πληθυσμὸς δεκατίζεται καὶ αἱ νοσηραὶ ἰδισυγκρασίαι ὑπὸ τῶν δικασωζομένων διαδίδονται, καταστροφόμενης οὕτω τῆς ἰσχύος καὶ τῆς παραγωγῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνίας.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν καὶ εἰς τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα, τὰ ὅποια ἔνεκα τῆς οἰκτροῦς καταστάσεως τῶν φυσικῶν αὐτῶν προστατῶν ἀνυπεράσπιστα μένουσι, γινόμενα θύματα τῆς πτωχείας καὶ τῶν στερήσεων;

Ἡ προστασία τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν παιδῶν ἀδικωτάτη ἐστὶν ὅταν ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 8 ἐτῶν ἄρχηται, διότι ἐπὶ τέλους ἐν στενῇ παραβολῇ ταῦτα μὲν διεξέφυγον τὸν μέγαν μέχρι τῆς ἡλικίας τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς θνησιμότητος κίνδυνον δυνάμενα νὰ ὑπολογισθῶσι καὶ ὡς ἐλάχιστοί τις οἰκονομικὸς παράγων πρὸς συντήρησιν ἑαυτῶν, ἐνῶ τὸ βρέφος ἐκτὸς τῆς ιδιότητος τοῦ μυζᾶν οὐδὲν ἄλλο μέσον ἔχει νὰ ἀντιταχθῇ ἐναντίον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κατὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ συνομοσάντων μυριῶν στοιχείων.

Ἄλλως τε ἀφοῦ ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπιβάλλει ἡμῖν τοσοῦτον φιλοστοργίαν περὶ τῶν ἐκθέτων καὶ ἐγκαταλειμμένων νὰ μεριμνῶμεν, τί πρέπει νὰ πράξωμεν διὰ τὸ κατὰ τοὺς θεμελιώδεις νόμους τῆς πολιτείας καὶ τῆς θρησκείας γεννώμενον τέκνον τοῦ πτωχοῦ; Ἡ προστασία λοιπὸν τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν βρεφῶν ἐν γένει ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιβάλλεται, διότι αὕτη καὶ μόνη τὴν ἐκθεσιν τῶν γνησίων βρεφῶν προλαμβάνει, στηρίζουσα τὸν οὐσιωδέστατον θεσμὸν τῆς κοινωνίας, τὸν γάμον, προλαμβάνουσα τὴν ἐλάττωσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ παρακωλύουσα τὴν κοινωνίαν ὅσον ἐνεστί νὰ φέρηται εἰς τὸ βάρβαρον τῆς ἠθικῆς καταστροφῆς.

Ἐπιεκτείνωμεν λοιπὸν, Κύριοι, τὴν ἱερὰν ἰδέαν τῆς προστασίας τῆς βρεφικῆς ἡλικίας καὶ ἐπὶ τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν νηπίων, καὶ ἡ Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν, ἥς τὴν σύστασιν προτεινομένη, ἀναγραφάτω εἰς τὴν σημαίαν αὐτῆς ὅτι ὡς προστάτρια τῶν βρεφῶν εἰς τὴν κοινωνίαν κατέρχεται. Μὴ ποθητῶς ἀρξάσθω τοῦ ἔργου ἀπὸ τῶν ἐκθέτων καὶ ἐκ τῶν μικρῶν αὐτῆς πόρων οἰκονομοῦσα πρὸς τὸ παρὸν ποσόν τι, ἀναλαβέτω νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰ βρέφη, κατὰ τὸ ἐνόν, τὴν μαγευτικὴν αἴγλην τῆς ἠδυθυμότητος προσβλεπούσης τὸ τέκνον μητρός, καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη πλήρες προσφέρει εἰς τὸ τέκνον τὸ στῆθος καὶ ἀφθόνως ἐκεῖνο μυζᾷ τὸ ἐκ τῶν μητρικῶν κόλπων διαρρέον ζεῖδωρον γάλα. Ἡ αἴγλη αὕτη εἶ-

ναὶ ἡ μόνη ἐξασφάλισις τῆς ζωῆς τοῦ νηπίου, εἶναι ἡ μόνη ἐν μικρῷ ἀναπαράστασις τῆς τοῦ Θεοῦ περὶ τῶν ὄντων προνοίας καὶ διὰ μόνων τῶν ἀκτίνων αὐτῆς διαχέονται ἐν τῇ ἀρτιπαγεῖ τοῦ βρέφους καρδίᾳ τὰ πρῶτα ἠθικὰ σπέρματα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσιώσεως. Μὴ νομίσωμεν δ' ὅτι πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἔχομεν συστάσεως καταστημάτων ἢ μεγάρων πολυτελῶν. Ἐν τῷ ῥηθέντι στοιχειώδει νηπιακῷ ὀρφανοτροφείῳ μία αἶθουσα, ἐν γραφεῖον ἀρκεῖ, αἱ δὲ βοήθειαι, μικραὶ ἢ μεγάλαι, κατὰ τὸ σύστημα τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν κατ' οἶκους γενήσονται. Ἄλλως τε, τὸ αἶσθημα τῆς γαλουχίας τῶν βρεφῶν ὑπὸ τῶν ἰδίων μητέρων λίαν ἰσχυρὸν παρὰ τῇ μεσαιᾷ καὶ ἐργατικῇ ἐν ἡμῖν τάξει ὑπάρχει, πάντες δὲ οἱ ἰατροὶ γνωρίζομεν πόσον δυσχερὲς εἶναι, ὅταν λόγοι ὑγείας ὑφίστανται, νὰ πείσωμεν τὰς μητέρας τῶν τάξεων τούτων νὰ μὴ γαλουχήσωσιν αἱ ἴδιαι τὸ τέκνον αὐτῶν. Μικρὰ λοιπὸν κατ' οἶκον βοήθεια καὶ ἡ ἐλπίς ἀκόμη ὅτι ὑπάρχει μέρος πρὸς ὃ ἡ μήτηρ δύναται νὰ στρέψῃ τὸ βῆμα καὶ ζητήσῃ βοήθειαν, ἀρκεῖ νὰ σφίγξῃ ἰσχυρότατα καὶ πάλιν τὴν ἐκ τῆς πτωχείας καὶ τῶν στερηήσεων χαλαρωθεῖσαν ἀγκάλην τῆς φιλοστοργίας.

Τὸ ἔργον ἐν ἀρχῇ βεβαίως ἔσται δυσχερὲς· ἐνισχυθῶμεν ὁμῶς ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, καὶ ὅσον ἐνεστί ἐπιστημονικῶς, φιλοτίμως καὶ μετὰ τῆς δεούσης ζήσεως καταρτιζόμενοι χωρήσωμεν εὐθαρσῶς εἰς τὸ ἔργον, βέβαιαι ὄντες ὅτι τὰ τέκνα τοῦ ἔθνους ἐναγκλισθήσονται καὶ τὸν ἱερὸν τοῦτον θεσμὸν, ἀνυψοῦντες αὐτὸν εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν προγονικὴν εὐκλειαν διὰ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἐν Ἑπταπυργίῳ ἔθνικου ὀρφανοτροφείου καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς προστασίας τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς βρεφικῆς ἡλικίας.

Ταῦτα καὶ τὰ περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς προτεινόμενα, ἅτινα βεβαίως ἐὰν ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Κοι-

νότητος, δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ λεπτομερέστερον ὀρισθήσονται.

Περαινοῦσα ἡ Ἐπιτροπὴ καθῆκον ἡγεῖται νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς τῷ Κ. Ῥαφαὴλ Cacace, προέδρῳ τῆς Ἐφορίας τοῦ βρεφοτροφείου Νεαπόλεως, διὰ τὴν εὐγενῆ προθυμίαν ἣν ἔσχεν ἀπαντήσας ἀμέσως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀποστείλας αὐτῇ σειράν ἐκθέσεων τοῦ ἐν Νεαπόλει τοιοῦτου ἀγαθοεργοῦ καταστήματος μετὰ τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματος τοῦ καθηγητοῦ Κ. De Grescenzio : I Brefotrofi e la esposizione dei Bambini· τῷ Κ. J. Pianiceani, ὡς ἀποστείλαντι ἐπιστολιμαίαν ἐκθεσιν μετὰ ἐντύπου κανονισμοῦ καὶ ἀντιγράφου τῶν ἐκθέσεων τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν τοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ βρεφοτροφείου· τῷ Κ. Βικέλῳ, φροντίσαντι καὶ ἀποστείλαντι διαφόρους ἐκθέσεις τοῦ ἐν Ἀθήναις νηπιακοῦ ὀρφανοτροφείου· τοῖς ΚΚ. I. Κρικτότζῳ καὶ Α. Kryftjoff ἀποστείλασιν ἡμῖν τοὺς κανονισμοὺς τῶν ἐν Παρισίοις καὶ Μόσχῃ τοιούτων ἰδρυμάτων, καὶ ἐν γένει πρὸς πάντας, ὅσοι προθύμως πᾶσαν βοήθειαν τῇ Ἐπιτροπῇ παρέσχον.

Καταθέτουσα δὲ τὴν ἐντολὴν καὶ ἐκφράζουσα τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς τῇ Κοινότητι διὰ τὴν τιμὴν ἣν εἰς τὰ μέλη αὐτῆς περιεποίησεν, ἀναθεῖσα αὐτοῖς τὴν τοιαύτην ἐπὶ τῶν ὀρφανῶν τῆς Κοινότητος μελέτην, διατελεῖ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 1 Ἰουνίου 1888.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Πρόεδρος

Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.
Σ. Κ. ΖΑΒΙΤΖΑΝΟΣ.
Π. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ.
Ι. ΠΑΠΠΑΔΟΥΚΑΣ.
Λ. Γ. ΛΙΜΑΡΑΚΗΣ.

Ὁ Γραμματεὺς καὶ εἰσηγητῆς

© MEGAR8 0160910

MILGANO
RISMANDOGLIO

